emeğin birliği

24 EKİM
1977
350 Kuruş

II

Fabrikalar, tarlalar, siyasi iktidar, her şey emeğin olacak..!

YAŞASIN BÜYÜK EKİM SOSYALİST DEVRİMİ !

TÜSTAV

YAŞASIN BÜYÜK EKİM SOSYALİST DEVRİMİ!

Büyük Ekim sosyalist devrimi dünya işçi sınıfına ve tüm emekçilere kutlu olsun!

Bu ay büyük ekim sosyalist devriminin 60. yıl dönümüdür (1) biz bu sayımızda Stalin'in Pravda No 225 1927'de yayınlanan «Ekim devriminin Uluslararası niteliği» adlı makalesini yayınlıyoruz. İlerideki sayılarımızda ayrıca Ekim devrimini ele alıp inceleyeceğiz.

Ekim devriminin Uluslararası niteliği

ekimin onuncu yıldönümü için

Ekim Devrimi yalnız «ulusal çerçeve içinde» bir devrim değildir. O her şeyden önce Uluslararası çapta, dünya çapında bir devrimdir, çünkü dünya tarihinde eski kapitalist dünyadan, yani sosyalist dünyaya doğru insanlık tarafından meydana getirilmiş köklü bir dönemeci kaydetmektedir.

Eskiden devrimler genellikle devlet yönetimine bir sömürücüler kümesi yerine, bir başka sömürücüler kümesinin getirilmesi ile sonuçlanırdı. Sömürücüler değişirdi, sömürü kalırdı. Kölelerin kurtuluş hareketleri sırasında böyle oldu. Serflerin ayaklanmaları döneminde böyle oldu. İngiltere'de, Fransa'da, Almanya'da bilinen «büyük» devrimler döneminde böyle oldu. Ama proletaryanın, tarihi, kapitalizme karşı yürütmek amacını taşıyan, ilk kez zafere erişen, kahraman, ama buna karşın sonuçsuz kalan ilk girişimi olan Paris Komününden sözetmiyorum.

Ekim Devrimi, bu devrimlerden, **ilkesinde** ayrılmaktadır. O, kendine amaç olarak, bir sömürü biçiminin yerine bir başka sömürü biçimini, bir sömürücüler grubunun yerine bir başka sömürücüler grubunu getirmeyi değil, insanın insan tarafından hertürlü sömürülmesini ortadan kaldırmayı, kim olursa olsun bütün sömürücü cü grupları ortadan kaldırmayı, proletaryanın diktatörlüğünü kurmayı, bugüne dek varolan bütün ezilen sınıflar arasında en devrimci sınıfın iktidarını kurmayı, yeni bir toplum, sınıfsız sosyalist toplumu örgütlemeyi almaktadır.

İşte bu yüzden Ekim Devriminin **zaferi** insanlık tarihinde köklü bir dönemeci, dünya kapitalizminin tarihsel kaderinde köklü bir dönemeci, dünya proletaryasının kurtuluş hareketinde köklü bir dönemeci, bütün dünyanın sömürülen yığınlarının mücadele yöntemlerinde ve örgütlenme biçimlerinde, yaşama tarzı ve geleneklerinde, kültür ve ideolojisinde köklü bir dönemeci kaydetmektedir.

Ekim Devriminin uluslararası çapta, dünya çapında bir devrim olmasının nedeni buradadır.

Bütün ülkelerin ezilen sınıflarının, kendisinde kurtuluşlarının güvencelerini gördükleri Ekim Devrimine karşı besledikleri derin sempatinin kaynağı da buradadır.

Bir dizi temel sorun vardır. Ekim Devrimi, bütün dünyadaki devrimci hareketin gelişmesi üzerinde, bu sorunlarda etkisini sürdürmektedir.

1. Ekim Devriminin ilk dikkati çeken yanı, dünya emperyalizminin cephesini yarmış, en büyük kapitalist ülkelerin birinde emperyalist burjuvaziyi yere sermiş, ve sosyalist proletaryayı iktidara getirmiş olmasıdır.

Ücretliler sınıfı, mazlumlar sınıfı, ezilenler ve sömürülenler sınıfı, insanlık tarihinde **ilk kez** olarak ve verdiği örnekle bütün ülkelerin proleterlerini kazanarak **egemen** bir sınıf durumuna yükseldi.

Bu, Ekim Devriminin, yeni bir dönemi, **emperyalizmin** ülkelerinde **proleter** devrimleri dönemini **başlattı** demektir.

O, üretim aletlerini ve araçlarını büyük toprak sahiplerinin ve kapitalistlerin ellerinden aldı ve, burjuva mülkiyete karşı sosyalist mülkiyeti getirerek, bunları toplumsal mülkiyet haline getirdi. Bunu yaparak da, burjuva mülkiyetinin dokunulmaz, kutsal, sonsuz olduğunu ileri süren kapitalistlerin yalanını ortaya çıkardı.

O, iktidarı burjuvaziden kopardı, burjuvaziyi siyasal haklardan yoksun kıldı, burjuva devlet aygıtını parçaladı ve iktidarı sovyetlere geçirdi, böylece burjuva parlamentarizminin, **kapitalist** demokrasinin karşısına, sovyetlerin sosyalist iktidarını, **proleter** demokrasiyi çıkardı. Lafargue, daha 1887'de, devrimin ertesinde «bütün eski kapitalistler seçim haklarından yoksun olacaklardır» derken haklıydı. Ekim Devrimi, bunu gerçekleştirerek şimdi burjuva parlamentarizmiyle sosyalizme barışçı yoldan geçişin mümkün olduğunu ileri süren sosyal-demokratların yalanını ortaya çıkardı.

Ama Ekim Devrimi burada durmadı ve duramazdı da. Eski, burjuva düzeni yıktıktan sonra, yeni, sosyalist düzeni kurmaya koyuldu. Ekim Devriminin on yılı, partinin, sendikaların, sovyetlerin, kooperatiflerin, kültür örgütlerinin, ulaşımın, sanayiin, Kızıl Ordunun kuruluşunun on yılıdır. Sosyalizmin yapıcılık alanında SSCB'ndeki tartışılmaz başarıları, proletaryanın ülkeyi burjuvazi **olmadan** ve burjuvaziye **karşı** başarıyla **yönetebileceğini;** sanayii burjuvazi **olmadan** ve burjuvaziye **karşı** başarıyla **kurabileceğini;** tüm ulusa ekonomiyi burjuvazi **olmadan** ve burjuvaziye **karşı** başarıyla **yönetebileceğini;** kapitalist kuşatmaya karşın sosyalizmi başarıyla **kurabileceğini** açıkça göstermiştir. Başın ve vücudun diğer bölümlerinin midesiz yapamayacakları gibi, sömürülenlerin de sömürücüler olmadan yapamayacaklarını söyleyen eski «teori» sadece antikçağın ünlü Romalı senatörü Menenius Agrippa'ya ait değildir. Bu «teori», şimdi genel olarak sosyal-demokrasinin siyasal «felsefesinin», özel olarak da sosyal-demokratların emperyalist burjuvaziyle **koalisyon** politikasının köşe taşını meydana getirmektedir. Bir önyargı niteliği olan bu «teori», şimdi devrimci düşüncenin kapitalist ülkelerin proletaryasında yer etmesine en ciddî engellerden biridir. Ekim Devriminin en önemli sonuçlarından biri, bu yalancı «teori»ye ölümcül bir darbe indirmiş olmasıdır.

Ekim Devriminin bu ve buna benzer sonuçlarının, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfının devrimci hareketine ciddî bir etki yapmadan kalamadıklarını ve kalamayacaklarını göstermeye hâlâ gerek var mı?

Kapitalist ülkelerde komünizmin sürekli ilerleyişi, bütün ülkelerin proleterlerinin SSCB işçi sınıfına olan sempatilerinin artması, nihayet işçi delegasyonlarının sovyetler ülkesine akışı gibi bütün dünyaca bilinen olaylar, Ekim Devriminin attığı tohumun şimdiden ürünlerini verdiğini kuşkuya yer bırakmayacak bir biçimde göstermektedirler.

2. Ekim Devrimi, emperyalizmi, sadece egemenlik merkezlerinde, sadece «metropoller» de sarsmadı. O, emperyalizmin sömürge ve bağımlı ülkelerdeki egemenliğini yıkarak darbesini, emperyalizmin gerisine de, çevresine de vurdu.

Ekim Devrimi büyük toprak sahiplerini ve kapitalistleri devirerek, ulusal ve sömürgesel baskının zincirlerini kırdı, büyük bir devletin istisnasız bütün ezilen halklarını bu baskıdan kurtardı. Proletarya, ezilen ulusları kurtarmadan kurtulamaz. Ekim Devriminin belirleyici özelliği, bu ulusal ve sömürgesel devrimleri, SSCB'nde ulusal kin ve uluslar arasında çatışmalar bayrağı altında değil de, SSCB'nde oturan ulusların işçilerinin ve köylülerinin karşılıklı güveni ve kardeşçe yakınlaşması bayrağı altında, **milliyetçilik** adına değil de enternasyonalizm adına yapmış olmasıdır.

Bizde ulusal ve sömürgesel devrimler, proletaryanın yönetiminde ve enternasyonalizmin bayrağı altında yapıldığı için, işte bu nedenden dolayı parya-halklar, köle-halklar, verdikleri örnekle bütün dünyanın ezilen halklarını kazanarak, insanlık tarihinde **ilk kez gerçekten** özgür ve **gerçekten** eşit halklar durumuna yükseldiler.

Bu, Ekim Devrimi yeni bir çağı, dünyanın **ezilen ülkelerinde** proletarya ile **ittifak içinde,** proletaryanın yönetimi altında sömürgesel devrimler çağını **başlattı** demektir.

Geçmişte, en eski tarihten beri, dünyanın, alt ve üst ırklar, siyahlar ve beyazlar olarak bölündüğü, ve birincilerin uygarlığa uymayan ve sömürülmeye mahkûm, ikincilerin ise uygarlığın tek öğeleri ve birincileri sömürmekle görevli oldukları «kabul edilirdi». Şimdi bu efsaneyi yıkılmış ve atılmış olarak ele almak gerekir. Ekim Devriminin en önemli sonuçlarından biri, gerçekte, sovyetik gelişme yoluna girmiş Avrupalı olmayan özgür halkların, **gerçekten ilerlemiş,** kültürü ve uygarlığı ilerletmede Avrupalı

(1) Eski Rus takvimi batı takviminden 13 gün geridir. Bu yüzden devrimin başarıya ulaştığı 25 Ekim , 7 kasıma tekabül eder.

halklar kadar yetenekli olduklarını göstererek, bu efsaneye öldürücü bir darbe indirmiş olmasıdır.

Eskiden, ezilen ulusların kurtuluşu için tek yöntemin, **burjuva milliyetçiliği** yönteminin ulusları birbirlerinden ayırmaktan, onların birliğini bozmaktan, değişik ulusların emekçi yığınları arasındaki ulusal kinleri güçlendirmekten meydana gelen yöntemin olduğunu düşünmek «kabul edilir» bir şeydi. Şimdi bu efsaneyi yalanlanmış olarak ele almak gerekir.

Ekim Devriminin en önemli sonuçlarından biri, gerçekte, ezilen halkların özgürlüğe kavuşmasında **proleter enternasyonalist** yöntemi tek doğru yöntem olarak görmenin olanaklı ve akla-uygun olduğunu göstererek, en değişik halklara ait işçilerin ve köylülerin **kardeşçe birliğinin, özgür irade ve enternasyonalizm** üzerine kurulu birliğinin olanaklı ve akla-uygun olduğunu göstererek, bu efsaneye öldürücü bir darbe indirmiş olmasıdır.

Ekim Devriminin bu ve buna benzer sonuçlarının, sömürge ve bağımlı ülkelerdeki devrimci hareket üzerinde ciddî bir etki yapmadan kalamadıklarını ve kalamayacaklarını söylemek gereksiz. Çin'de, Endonezya'da, Hindistan'da vb. ezilen halkların devrimci hareketinin gelişmesi ve bu halkların SSCB'ne olan sempatilerinin artması gibi olgular, bunun kesin tanıklarıdır.

Sömürgelerin ve bağımlı ülkelerin tam bir sakinlikle sömürülebildiği ve ezilebildiği çağ **geçmiştir.**

Sömürgelerde ve bağımlı ülkelerde kurtuluş devrimleri çağı, bu ülkeler **proletaryasının** uyanış çağı, devrimde **egemenlik** çağı **gelmiştir.**

3. Ekim Devrimi, emperyalizmin merkezlerinde olduğu gibi gerisinde de tohumunu yayarak, emperyalizmin «metropoller»deki gücünü zayıflatarak ve sömürgelerdeki egemenliğini sarsarak, dünya kapitalizminin **bütününün** bizzat varlığını sözkonusu etmiştir.

Eğer kapitalizmin kendiliğinden gelişmesi —eşit olmayan **akışı** sonucu, kaçınılmaz silahlı çatışmaların ve çarpışmaların sonucu ve nihayet şimdiye dek görülmemiş bir emperyalist katliam sonucu—, emperyalizm koşullarında, kapitalizmin «çürümesi» ve «cançekişmesi» sürecine dönüşmüşse, Ekim Devrimi ve —onun sonucu olarak— kocaman bir ülkenin dünya kapitalist sisteminden ayrılması, dünya emperyalizminin bizzat temellerini adım adım kemirerek, bu süreci hızlandırmadan edemezdi.

Dahası var. Ekim Devrimi emperyalizmi sarsarak, aynı zamanda, ilk proleter diktatörlüğünde dünya devrimci hareketinin güçlü ve açık bir **üssünü,** daha önce **hiç bir zaman var olmamış olan** ve şimdi üzerine dayanabileceği üssü yarattı. Dünya devrimci hareketinin güçlü ve açık bir **merkezini,** daha önce **hiç bir zaman var olmamış olan** ve etrafında **bütün ülkelerin proleterlerini ve ezilen halklarını emperyalizme karşı tek bir devrimci cephede** örgütleyerek onların kümelenebileceği merkezi yarattı.

Bu, herşeyden önce, Ekim Devrimi dünya kapitalizmine artık hiç bir zaman iyileştiremeyeceği ölümcül bir yara açmış demektir. İşte bu yüzden kapitalizm, Ekimden önce sahip olduğu «denge»yi ve «istikrar»ı bir daha bulamayacaktır. Kapitalizm kısmen istikrara kavuşabilir, üretimini ucuz, verimli hale getirebilir, ülkenin yönetimini faşizme bırakabilir, işçi sınıfına belli bir süre için boyun eğdirebilir; ama artık hiç bir zaman, eskiden gösterişini yaptığı bu «sakinliği» ve bu «güven»i, bu «denge»yi ve bu «istikrar»ı bulamayacaktır, çünkü dünya kapitalizminin bunalımı öyle bir gelişme derecesine varmıştır ki, devrimin ışıkları, kapitalist yamaları hiçe indirgeyerek ve kapitalizmin yıkılışını gün be gün çabuklaştırarak, gerek emperyalizmin merkezlerinde, gerek çevresinde kendilerine kaçınılmaz olarak bir geçit açacaklardır. Aynen bilinen masaldaki gibi: «Kuyruğunu çekerse gagası batağa giriyor; gagasını çekerse kuyruğu batağa giriyor.»

Bu, ikinci olarak, Ekim Devriminin, egemen sınıfları bütün dünyanın ezilen sınıflarını **yeni** ve ciddî bir etken olarak hesaba katmak zorunda bırakarak, bu ezilen sınıfların gücünü ve önemini, cesaretini ve savaşçılığını belli bir düzeye çıkarmış olması demektir. Bugün artık dünyanın emekçi kitlelerini karanlıklarda başıboş dolaşan ve perspektiflerden yoksun «kör bir kalabalık» olarak görmek mümkün değildir, çünkü Ekim Devrimi, onlar için, yollarını aydınlatan ve onlara perspektifler esinleyen bir fener yaratmıştır. Eğer eskiden ezilmiş sınıfların dileklerini ve isteklerini açığa vurmak ve gerçekleştirme için açık, **evrensel** bir forum olmamışsa, bugün bu forum proletaryanın ilk diktatörlüğünde vardır. Bu forumun yıkılmasının «ileri ülkelerin» toplumsal ve siyasal yaşantısını uzun bir süre için dizginsiz, kara bir gericiliğin karanlıklarına daldıracağından hiç kuşku duyulamaz. «Bolşevik devletin» varlığının olgusunun bile, ezilen sınıflara kurtuluşları için mücadeleyi kolaylaştırarak, gericiliğin karanlık güçlerine bir dizgin vurduğu yadsınamaz. Zaten bu, bütün ülkelerin sömürücülerinin bolşeviklere karşı besledikleri hayvanca kini açıklamaktadır. Tarih, her ne kadar yeni bir temel üzerinde de olsa, yineleniyor. Eskiden **feodalizmin** yıkılışı döneminde «jakoben» adı bütün ülkelerin aristokratlarında nasıl korku ve tiksinti uyandırıyorsa, bugün de, **kapitalizmin** yıkılışı döneminde, «bolşevik» adı burjuva ülkelerde öyle korku ve tiksinti uyandırıyor. Ve tersine, Paris, geçmişteki yükselen **burjuvazinin** devrimci temsilcilerine nasıl bir barınak ve okul görevi görüyorsa, bugün de Moskova yükselen **proletaryanın** devrimci temsilcilerine öyle barınak ve okul görevi görüyor. Feodalizmin jakobenlere beslediği kin, onu batmaktan kurtarmadı —kapitalizmin bolşeviklere beslediği kinin, onu kesin yıkılışından kurtaramayacağından kuşku duyulabilir mi?

Kapitalizmin «istikrar» çağı, kendisiyle birlikte burjuva düzenin değişmezlik efsanesini de götürerek **sona erdi.**

Kapitalizmin yıkılış çağı **geldi.**

4. Ekim Devrimi, sadece ekonomik, siyasal ve toplumsal ilişkiler alanında bir devrim değildir. O, aynı zamanda, kafalarda da bir devrim, işçi sınıfının ideolojisinde de bir devrimdir. Ekim Devrimi marksizmin bayrağı altında, proletaryanın diktatörlüğü düşüncesinin bayrağı altında, emperyalizm ve proleter devrimleri çağının marksizmi olan leninizmin bayrağı altında doğdu ve güçlendi. İşte bu yüzden Ekim Devrimi marksizmin reformizm üzerindeki zaferini, leninizmin sosyal-demokratçılık üzerindeki zaferini, III. Enternasyonalin II. Enternasyonal üzerindeki zaferini kaydetmektedir.

Ekim Devrimi, marksizm ile sosyal-demokratçılık arasında, leninzimin politikası ile sosyal-demokratçılığın politikası arasına aşılamaz uçurum kazmıştır. Eskiden **proletaryanın** diktatörlüğü zaferinden önce, sosyal-demokrasi proletarya diktatörlüğü düşüncesini açıkca yadsımadan, ama aynı zamanda düşüncenin gerçekleşmesi için hiç ama hiç bir şey yapmadan gösteriş yapabilirdi, çünkü sosyal-demokrasinin böyle bir davranışı kapitalizm için hiç bir tehlike yaratmıyordu. O dönemde sosyal-demokrasi, biçimsel olarak, marksizmle birbirine karışıyordu —ya da hemen hemen birbirine karışıyordu. Şimdi, **proletaryanın diktatörlüğünün zaferinden sonra,** herkes kendi gözleriyle marksizmin **neye** götürdüğünü ve zaferinin anlamının **ne** olabileceğini gördükten sonra, sosyal-demokrasi, artık kapitalizm için belli bir tehlike yaratmadan marksizmin bayrağı altında gösteriş yapamaz, proletarya diktatörlüğü düşüncesini açıkça ilân edemez. Uzun zamandan beri marksizmin düşüncesiyle bozuştuğundan, marksizmin bayrağıyla da bozuşmak durumundadır. Sosyal-demokrasi marksizmin doğurduğu Ekim Devrimine karşı, dünyadaki proletaryanın ilk diktatörlüğüne karşı, açıkça ve yanlış anlamaya yer bırakmayan bir biçimde tavır aldı. O andan itibaren, marksizmle dayanışmasını bozmak zorundaydı ve gerçekten bunu yaptı da, çünkü bugünkü koşullarda dünyanın ilk proleter diktatörlüğünü açıkça ve istisnasız desteklemeden, kendi öz burjuvazisine karşı devrimci mücadeleyi yürütmeden, kendi öz ülkesinde proletaryanın diktatörlüğünün zaferi için gerekli koşulları yaratmadan marksist olunamaz. Sosyal-demokrasi ile marksizm arasında bir uçurum açıldı. Bundan böyle marksizmin **tek** öncüsü ve savunucusu leninizmdir, komünizmdir.

Ama işler orada kalmadı. Ekim Devrimi, marksizmin sınırlarını koyarak sosyal-demokrasinin sınırlarını daraltıktan sonra, sosyal-demokrasiyi, dünyanın ilk proleter devrimine **karşı** kapitalizmin doğrudan savunucuları kampına atarak daha ileriye gitmiştir. Adler ve Bauer, Wells ve Lévi, Lonquet ve Blum baylar parlamenter «demokrasiyi» göklere çıkararak «sovyet rejimini» kınadıkları zaman, bununla, SSCB nde kapitalist düzenin yeniden kurulması için, «uygar» ülkelerde kapitalist köleliğin korunması **için** mücadele ettiklerini ve mücadeleye devam edeceklerini göstermek istemektedirler. Bugünün sosyal-demokratçılığı kapitalizmin ideolojik dayanağıdır. Lenin, günümüzün sosyal-demokrat politikacılarının «**işçi** hareketi içinde, burjuvazinin gerçek ajanları, kapitalist sınıfın işçi uşakları» olduklarını; «proletarya ile burjuvazi arasındaki içsavaşta» kaçınılmaz bir biçimde «'komüncü'lere karşı 'versaycılar'ın yanında»* saf tutacaklarını söylerken bin kez haklıydı. **İşçi hareketi içinde sosyal - demokratçılığa son vermek olanaksızdır.** İşte bu yüzden kapitalizmin cançekişmesi devri, aynı zamanda, işçi hareketindeki sosyal-demokratçılığın da cançekişmesi devridir. Ekim Devriminin büyük önemi, diğerlerinin yanında, dünya işçi hareketindeki sosyal-demokratçılık üzerine leninizmin kesin zaferini haber vermesidir.

İşçi hareketinde II. Enternasyonalin ve sosyal-demokratçılığın egemenliği devri **sona ermiştir.**

Leninizmin ve III. Enternasyonalin egemenlik devri başlamıştır.

Pravda, no 255
6-7 Kasım 1927

* V. İ. Lenin, «Fransızca ve Almnaca Baskılara Önsöz", Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması, s. 15. —Ed.

emeğin birliği yayınları

FAŞİZM VE SEÇİMLER ÜZERİNE

«Oligarşi», Anti-Faşist Mücadele

Hiç bir ülkede devrimci mücadelenin teori ve pratiği: bir kişi, örgüt veya bir fraksiyon tarafından çizilerek sunulup, bütün kitleler tarafından hemen kabul edilerek, hayata geçirilmemiştir. Ancak, ülkenin ekonomik, sosyal yapısının tahlili, devrimci mücadelenin taktik ve stratejisi, çeşitli grup, örgüt veya kişiler tarafından yapılıp, yoğun ideolojik bir mücadele ve pratik uygulamalar sonucu, yaşanan hayatta vücut bularak, ülkenin sosyal gelişimine uygun olan öneri ve teori, büyük yığınlar tarafından kabul edilerek, kitleler arasında bir ideolojik ve eylem birliği sağlanmıştır. Yaşanan hayatta vücut bulamayan tüm teori ve eylem önerileri, sadece, onu yazan ve çizeni tatmin etmiş ve son tahlilde kitleler tarafından tarihin çöplüğüne atılmıştır. Zaten diyalektik ve tarihi materyalizmde doğanın kavranması ve doğa kanunlarının sosyal hayata uygulanmasından başka bir şey değildir. Bu evrensel gerçeklerde olduğu gibi: Türkiyede de, Türkiye devrimci mücadelesini başarıya götürecek teori ve eylemler, Türkiyedeki devrimci örgüt veya fraksiyonlar tarafından amansız bir ideolojik mücadele sonucu ortaya çıkarak yaşanan hayat tarafından vücut bularak, tüm işçi sınıfı ve diğer emekçilerin bu doğru ideoloji ve eylemler etrafında toparlayacaktır. İdeolojik ve eylem birliği yani devrimci mücadelenin birliği konusunda ki bu anlayışımız doğrultusunda; faşizme karşı yürütmüş olduğumuz mücadele ile birlikte, işçi sınıfı adına konuşan tüm örgüt fraksiyon ve kişilere karşı ideolojik mücadeleyi de, hiç ara vermeden, amansız bir şekilde yürüteceğiz.

Bu inançlar doğrultusundan hareket ederek: bu yazımızda «Kurtuluş Sosyalist Dergi»sinin 13. sayısında «Demokratik Kitle Örgütleri» başlığı altında çıkan yazının içinde yer alan: «Oligarşi» ve faşizme karşı mücadele, bununla ilgili olarak Türkiye Kürdistan'ı için önderlikleri mücadele anlayışı üzerinde durup, bu konudaki eleştirilerimizi belirteceğiz. «Demokratik Kitle Örgütleri» başlığı altında yayınlanan yazının yalnız yukarda belirttiğimiz görüşlerini eleştirmemiz demek yazının kalan bölümlerinin tümüne katıldığımız anlamına gelmeyeceği gibi «Kurtuluş Sosyalist Dergi»si ile girmiş olduğumuz bu polemiğimizde ilk ve son polemiğimiz olmayacaktır. Ancak: bu yazıda eleştirmek üzere belirttiğimiz noktalar; bu yazı içinde en ilginç sapmalar olduğu ve «K.S.D.»nin genel görüşlerinin temelini teşkil ettiği için öncelikle bu noktaları ele aldık. (Milli mesele ile ilgili «KSD» nin bize yönetmiş olduğu eleştirilerin cevaplandırılması başka bir yazının konusu ve bu konudaki cevabıda başka bir yazıda sunacağız.)

Önce «oligarşi» ve faşizme karşı mücadele anlayışından başlayalım:

«K.S.D.» Bu konuda şöyle yazar: «Oysa, ne söylediğimiz açıktır. Bizim, «faşizme karşı mücadelemiz devrim mücadelesiyle eşit tutulamaz. Faşizme karşı mücadele özünde bir devrim mücadelesi olmasına rağmen, bugün oligarşiye karşı değil, ama faşizme karşı yanımıza çekebileceğimiz güçler hiçde az değildir. Elbette görevimiz bu mücadeleyi anti-oligarşik devrim mücadelesine tabi kılmaya çalışmak olmalıdır. Bunu da ancak gücümüz ve örgütlü olmamız oranında gerçekleştirebiliriz. Fakat faşizim bir tehlike olmaktan geçici de (altını KSD çizmiştir) olsa çıkınca illede anti-oligarşik devrim mücadelemiz başarıya ulaşacaktır diye bir zorunluluk yoktur.» (KSD. Sayı: 13 S: 38)

«KSD» den almış olduğumuz bu alıntıda iki nokta üzerinde duracağız: 1 — anti-faşist, «anti-oligarşik devrim mücadelesine tabi kılma» 2 — faşizm «geçici de olsa bir tehlike olmaktan çıktığı halde anti-oligarşik mücadelenin «neden» başarıya ulaşmamış olacağı.

İşe birinci noktadan başlayalım:

Yukarıya aldığımız bu alıntı içinde işaretlediğimiz iki nokta tamamen bir şaşkınlığın ifadesidir.

Bu arkadaşlar her şeyden önce: tekelci kapitalizmin, yani emperyalizmin, yani finans kapitalin mali oligarşisini, yani mali sermayenin iktisadi ve siyasi gericilik yönetimini: **«Oligarşik dikta»**; (altını KSD. çizmiştir) demokrasinin sınırlarının, emperyalizm, yerli tekelci burjuvazi ve toprak ağalarının en irilerine kadar daraldığı devlet biçimidir.» (KSD Sayı: 3 S: 83) düzeyine indirgeyerek ve yeni bir pek orijinal devlet biçimi türeterek, tek bir sınıfın (burjuvazinin) finans kapital düzeyine yükselmiş olan ufak bir azınlığın kendi sınıfının diğer katmanları ve diğer tüm sömürücü ve zümreler ve tüm emekçi kesimi üzerinde kurmuş olduğu mali ve gerici siyasi hakimiyeti olan oligarşiyi melezleştirerek, birkaç ayrı sınıf ve ayrı niteliklere sahip sömürücü güçlerin «en irileri»nin «devlet biçimi» düzeyine indirgeyerek, Nasreddin Hocanın leyleğine dönderdiler. Oyuncağa çevirdikleri bu «oligarşi» elinde bu seferde kendileri oyuncağa döndüler. Elinde oyuncağa döndükleri, bu «oligarşi»yi evirip çeviriyor, bir türlü bir kaba sığdıramıyorlar.

Peki: «faşizme karşı mücadele özünde bir devrim mücadelesi olmasına rağmen bugün oligarşiye karşı değil, ama faşizme karşı yanımıza çekebileceğimiz güçler hiçde az değildir» demek ne demek? Faşizmin maddi temeli nedir? Faşizm hangi sınıfsal ve sosyal güçlerin uyguladığı bir yönetimdir? Faşizm: sizin «oligarşik dikta»nın yöneticileri olarak nitelediğiniz «en irilir»in uygulamış olduğu bir yönetim biçimi değil mi? Faşizm: sizin yaratmış olduğunuz melez «oligarşi»nin yöneticileri olan sosyal ve sınıfsal hakim güçlerin dışında, başka sınıfsal ve sosyal güçlerin mi bir yönetimidir? Haydi faşizmin ayrı, yaratmış olduğunuz melez «oligarşi»nin yönetim biçimlerinin ayrı olduğunu anladık ve bu her ayrı yönetim biçimlerine karşı ayrı mı totlarla mücadele edilmesini de anladık. Peki bunların ekonomik maddi temelleride mi ayrı? Yani faşizmin maddi temeli ile «oligarşi»nin maddi temelleri birbirinden ayrımı ki; anti-faşist mücadeleyi «anti-oligarşik» devrim mücadelesine tabi kılmaya» çalışıyorsunuz. Eğer faşizmin maddi temeli ayrı «oligarşi»nin maddi temeli ayrı ise: «oligarşinin» maddi temelini «emperyalizm, yerli işbirlikçi burjuvazi ve toprak ağalarının en irileri» olarak belirtmişsiniz. Peki faşizmin maddi temeli ney, hangi güçler? Yok eğer ikisinin de (faşizm ve oligarşi) maddi temelleri aynı ise birisine (faşizme) karşı verilen mücadeleyi, diğerine (oligarşiye) «tabi kılmaya» ne lüzum var, zaten haliyle ona tabidir. Bu durumda faşizme karşı verilen mücadele, zaten aynı zamanda, faşizmin maddi temeli olan melez oligarşiye karşı da yöneltilmiş demektir. Bu birinci şaşkınlık (yani çelişkiden farklı bir şey) Yok faşizmin maddi temeli ile «oligarşinin maddi temeli birbirinden ayrıdır, yani faşizmin maddi temeli emperyalizm ve işbirlikçi tekelci burjuvazidir. faşizm bunların kanlı terörist diktatörlüğüdür, «oligarşi» ise: «emperyalizim yerli tekelci burjuvazi ve toprak ağalarının en irileri»nin baskı yönetimidir ve bunun içinde; anti-faşist mücadele «toprak ağalarının en irilerini» dıştalar, bu nedenlede; anti-faşist mücadeleyi «anti-oligarşik devrim mücadelesine tabi kılmaya» çalışacağız (!) deniliyorsa buda daha garip bir şaşkınlık olur. Çünkü: faşizm işçi sınıfı ve diğer tüm emekçilere karşı tüm gericiliği destekler ve savunur. Böyle olunca da, proletarya ve tüm emekçiler faşizme karşı mücadele ederken tüm gericiliğe karşı da mücadele etmek durumundadır. Proletarya faşizmi yıkınca tüm gericiliği de faşizmle birlikte silip süpürür. Böylesi bir durumda da «tabi kılma» zahmeti boşuna bir zahmet olmuş oluyor. Daha doğru bir deyimle, laf olsun diye söylenmiş, boşbir saçmalıktan başka bir şey değildir.

Buda şaşkınlığın ikincisi:

Buraya almış olduğumuz birinci alıntıdan, bizce anlaşılması gereken bir şey daha var, oda şu: «Faşizme karşı mücadele özünde bir devrim mücadelesi olmasına rağmen (...) bu mücadeleyi anti oligarşik devrim mücadelesine tabi kılmaya çalışmak» iddiası. Bunun ne demek olduğunu doğru bir şekilde anlamaktan zorluk çekmemize rağmen; bu söylenenden şu sonucu çıkartabiliyoruz: Türkiyede iki tane «devrim mücadelesi» var, birisi «anti-faşist devrim mücadelesi» diğeri ise «anti oligarşik devrim mücadelesi». Fakat; bu iki ayrı «devrim mücadelesi» sonucu iki tip ayrı devrim doğacakmı doğmayacak mı. Burasını anlayamadık. (Bu soruya açıklığı KSD'li arkadaşlarca getirileceği umuduyla bunu geçelim).

İki ayrı devrim mücadelesi nasıl oluyor? bunu da anlamak lazım. Devrim mücadelesinin faşizme karşı ayrı, «oligarşi»ye karşı ayrı taktiklerle yürütülebileceğini anlamak mümkün, fakat, anti-faşist mücadelenin «anti oligarşik devrim mücadelesine tabi» kılınmasının sebebi ne? **Anti faşist devrim mücadelesinin neresi beğenilmiyor, yada «anti oligarşik devrim»** mücadelesinin hangi özelliği veya «anti faşist devrim mücadelesi anti-oligarşik devrim mücadelesine» tabi kılınmaya çalışılıyor? Kaldı ki; faşizme karşı mücadele «özünde bir devrim» mücadelesi olarak kabul ediliyorsa (tabi devrim sözcüğü başka bir anlamda kullanılmayıpta işçi sınıfı ve yoksul köylünün temel ittifakında gerçekleşecek, bir demokratik devrim anlamında kullanılmışsa) o zaman bu devrim mücadelesinin «anti oligarşik devrim mücadelesine tabi» kılmanın maddi temelleri de kalmayacaktır. Çünkü; faşizme karşı mücadele sonucu gerçekleşecek bir demokratik devrim: faşizmin bütün maddi temelini yok etmeden mümkün olamaz. Faşizmin maddi temellerini yok ederek gerçekleşecek bir devrimde melez oligarşiyi de ortadan kaldırır. O zaman da «tabi kılma» meselesi bazı hayalhanelerin tatlı rüyası olmaktan öteye bir şeye yaramaz.

«KSD»den almış olduğumuz bu alıntıdan bir çelişkiye daha dikkat çekmek istiyoruz: O da «KSD» «ne söylediğimiz açıktır» dediği halde ne söylediğinin hiç açık olmadığıdır. Şöyle ki; «faşizme karşı mücadele devrim mücadelesiyle eşit tutulamaz. Faşizme karşı mücadele özünde bir devrim mücadelesi olmasına rağmen...» Şeklinde belirtilen iddiadır. Acaba bu söylenenin hangisi doğru? Faşizme «karsı mücadele»nin «devrim mücadelesiyle eşit» tutulamıyacağımı, yoksa faşizme «karşı mücadele»nin «özünde» bir devrim mücadelesi olması mı? Bunun hangisi doğru? «oysa ne söylediğimiz açıktır» diye söz edildiği halde hiç de açık olmayan bir şey söylenmiştir. Yine diğer sorularda olduğu gibi bu sorunun cevabını da «KSD»ye bırakarak burayı da geçelim.

Türkiye'de bir tek devrim mücadelesi vardır. Oda; demokratik devrim mücadelesidir. Bu devrimin gerçekleşebilmesi için; çeşitli burjuva yönetimlerine karşı, çeşitli mücadele yöntemleri uygulanabilir. Ne ki, devrim mücadelesi tektir, birkaç tane değildir. Ancak, mücadelenin taktikleri değişik olabilir. Bu anlaşılır bir şeydir. Fakat; bu «tabi» kılmaları ve «faşizme karşı mücadele devrim mücadelesiyle eşit tutulamaz» vede «faşizme karşı mücadele özünde bir devrim mücadelesi olmasına rağmen» gibi anlamsız lafları anlamak mümkün değildir. İşte buda «KSD»nin içine düşmüş olduğu üçüncü şaşkınlık.

«KSD» yaratmış olduğu melez oligarşi'yi izah edebilmek için, bir de Türkiye'de, çeşitli devlet biçimleri ve devlet biçimlerinin de birinden diğerine geçmesini engelleyebilmek için de bir mücadele bayrağı açmıştır.

Bu konuda 13. sayının 38. sayfasında şöyle derler:

«Ülkemizde bugün oligarşik devletin olduğunu ve faşist devlete geçiş için «faşist örgütlenme ve uygulamalarının» alabildiğine yoğunlaştığını söylüyoruz. «faşizm tırmanıyor» kavramının anlamı kabaca budur» ve yine aynı sayının 39. sayfasında da şöyle devam ederler:

«Oligarşik devletten faşist devlete geçişi engellemek için de mücadele edeceğimiz apaçıktır.»

Evet «KSD» aynen böyle söylüyor (!) Yani: Türkiye'de faşizmin aynı devlet eliyle uygulama alanına konacağı şeklinde değil de faşist devletin ayrı, «oligarşik» devletin ayrı olduğunu savunuyorlar. Bunun için de, «oligarşik devletten faşist devlete geçişi engellemek için mücadele» edeceklermiş (!) Bu düşünceye göre; acaba 12 Mart faşizmini uygulayan devletin yapısı ne idi? Bu faşizmi uygulayan devletin yapısı faşist devlet mi «oligarşik» devletmiydi? «Oligarşi» türettikleri gibi, devlette türeten bu arkadaşlara göre; acaba CHP-MSP Koalisyonu dönemindeki devlet nasıl bir devletti? Faşist mi yoksa, MC gibi oda «oligarşik» bir devletmiydi? Bu anlayışa göre; bir gün CHP tek başına iktidara gelecek olursa, CHP iktidarının devleti nasıl bir devlet olacak acaba? «oligarşik»mi yoksa demokratik mi? Bu belirtilenlerin hangisi olacak? Gerçekten şaşkınlıklar karşısında soruları peş peşe sıralamaktan başka söyleyecek şey bulamıyor insan.

12. Mart döneminde uygulanan faşizim nasıl

Ve «Sömürge Kürdistan»

bir devlet eliyle uygulanıyordu. Faşist devlet eliyle mi oligarşik devlet eliyle mi? belki «KSD» 12 marttaki uygulamayı faşist uygulama olarak kabul etmeyebilir. Ama; 12 marttaki uygulamanın faşist uygulama olduğu herkes tarafından ve hatta bütün dünya devrimcileri tarafındanda kabul edilmiştir. Hal böyleyken bu faşist uygulamanın bir faşist devlet tarafından değilde; bir oligarşik devlet tarafından yürütüldüğü «KSD»liler tarafından iddia edilecek olursa o zaman yine kendi devlet anlayışlarına ters düşmüş olacaklardır. Şöyle ki: **KSD**liler faşizmi uygulayacak devletin ayrı «oligarşi»yi uygulayacak devletin ayrı olacağı görüşünü savunmaktadırlar. Böyle oluncada «KSD»ne 12 mart dönemindeki uygulamaya ve nede türetmiş olduğu devlet anlayışınada bir mana veremez.

12 Mart'ta faşizim yukardan aşağıya devlet eliyle uygulama alanına konmuştur. Devletin faşistleştirilmesi ise emperyalizm ve işbirlikçi tekelci burjuvazi tarafından 12 mart öncesi ve sonrası süreç içersinde gerçekleştirilmiştir. Ve ancak 12 mart faşizmi faşistleştirilmiş böylesi bir devlet eliyle uygulanmıştır. 12 Mart faşizmi kendisine güçlü bir kitle temeli bulamayarak geri çekilmiştir. Daha sonra 1973 seçimleri Cumhuriyet Halk Partisi ve M. S. Partisi koalisyonunun kurulmasını sağlamıştır. Bu koalisyon devletin yapısında herhangi bir değişiklik yapmamıştır. Bu koalisyonun bozulması sonucu hükümet olan birinci MC'de devletin yapısından herhangi bir değişiklik yapmadığı gibi, devleti dahada faşistleştirmiştir. Bilindiği üzere daha sonra CHP'nin bir aylık kurduğu ve güven oyu alamadığı hükümetten sonra ikinci MC hükümeti kurularak örtülü parlementer faşizmi uygulamaya devam etmiştir. Aynı zamanda 12 Mart dönemi sadece faşizmin uygulandığı bir dönem değildir. 12 Mart dönemi ekonomik alt yapıda egemenliğini sağlamış olan emperyalizm ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin siyasi üst yapıda da egemenliklerini sağladıkları bir dönemdir. (Bu konular gerektiğinde uzun uzadıya tartışılabilir.) Faşizmin faşist olmayan bir devlet eliyle uygulanması mümkün olmayacağı için 12 Marttaki faşizmi uygulayan devletin yapısınında faşist bir devlet yapısı olduğu kuşku götürmez... Bu durumda 12 Marttan bu yana yukarda belirtmiş olduğumuz hükümet değişiklikleri devletin yapısını herhangi bir değişime uğratmışlarmıdır? Bu soruya evet demek mümkün değil. Bir sermaye bir kez bir ülkenin ekonomik ve siyasal yapısı üstünde bir egemenlik kurarsa (emperyalizmle işbirlikçi tekelci burjuvazi) bu egemenlik bir demokratik devrim dışında hiç bir güç tarafından sökülüp atılamaz. Böyle olunca (ki böyledir) mevcut devlet kimin elinde? yani emperyalizm ve işbirlikçi tekelci burjuvazi mevcut devlete hakim değilmi? Mevcut devleti kim hangi güçler ele geçirmeğe çalışıyor ki; siz, «oligarşik devletten faşist devlete geçişi engellemek için mücadele» ediyorsunuz (!) Acaba mevcut devlete ortak olarak gördüğünüz «toprak ağalarının en irileri» emperyalizm ve işbirlikçi tekelci burjuvazi tarafından devlet içerisinden sökülüp atılmaya çalışılıyor da bunu mu «engellemek için mücadele» edeceksiniz? Bu devletin hangi olumlu niteliklerinden dolayı olumsuzluğa geçişini engellemeğe çalışacaksınız? Bu devletin hangi demokratik kurumlarını faşistleşmeden koruyacaksınız? Milli eğitimini mi, ordusunumu, polis teşkilatını mı hangi kurumunun bekçiliğini yapacaksınız? Bu kurumların ve devletin faşistleştirilmemesi için, bu kurumların hangisine dayanacaksınız? 141. 142. maddelerine mi, orduya mı, polis teşkilatına mı vs. vs.? Hangi devlet kurumunu, Türkiye'nin ekonomik alt yapısına ve üst yapı kurumu olan devlete hakim olan emperyalizm ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin faşistleştirmesinden kurtaracaksınız? Böylece de «faşizmin tırmanışı kavramını» bu anlamda kavrayıp kavratacaksınız (!)

Eğer bu mevcut devlet yapısı; 12 Mart, 1. MC ve 2. MC dönemlerindeki uygulamalarla: 12 Martta açık 1. MC ve 2. MC dönemlerinde de örtülü parlamenter fasizmi uyguladığı halde eğer hala bu devletin en önemli kurumları faşistleştirilmemisse: bu devletin güle güle hayrını görün ve aman ha aman «faşist devlete geçiş tırmanışına» iyice engel olun (!) Maskaralığın bu kadarı da ayıptır baylar. İnsan bir devletin yapısını korumak için mücadele eder ve «faşizme geçişini» engellemeye çalışır ki; o devlet (asgari ölçüde de olsa) bir burjuva demokrasisini uygulasın. Hergün bir kaç devrimcinin kanını akıtan, sürekli arama operasyonları ve çeşitli baskılarla tüm emekçilere kan kusturan bir devletin «faşist devlete geçişini» engellemek için «mücadele» etmek neye yarar? (!) İşçi sınıfı ve diğer emekçilerin kanı pahasına eline geçirmiş olduğu demokratik hakları korumak için; fakat bu devlete karşı korumak için mücadele edilmesi kolay anlaşılır ve saygıyla kabul edilebilir. Fakat, «Faşizme geçiş» veya «tırmanış» gibi saçma gerekçelerle bu devlet için mücadele etmek saflığın da ötesinde bir şey olur. Bizce yapılacak bir tek şey vardır o da su: «geçiş», «tırmanış» gibi sapısilik gerekçelerle bu devlet için «mücadele» etmek değil; kazanılmış olan tüm demokratik hakları elden bırakmamak ve daha da bu hakların sınırlarını genişleterek. Fakat bu devlete karşı ve bu devleti değiştirip, bunun yerine demokratik bir devleti getirmek için mücadele etmektir. Çünkü 12 marttan beri herkesin gördüğü gibi, devlet değişmiyor yalnız aynı devlet eliyle; başka bir yönetim (örtülü veya açık faşizm veya siyasi gericilik) uygulama alanına konmaktadır. Bunun için bu devletin «geçiş»leri için değil bu devletin başka bir demokratik devletle değiştirilmesi için mücadele etmek lazım.

İkinci noktaya gelince, yani: «Faşizm geçicide olsa bir tehlike olmaktan çıktığı» halde hala «anti-oligarşik devrim mücadelesinin» Başarıya ulaşamamış olacağı sorunu:

Aslında bu konuda birinci olarak ele aldığımız konu ile iç içe, birbirini tamamlayan bir konudur. Bu iç içeliğinden dolayıdırki: Yukarıdaki konuda bu meselenin «anti oligarşik» devrim kesimine de değinmiş olduk. Yalnız burada eksik kalmış olan bir soruyu «KSD»li arkadaşlara sormak istiyoruz. Oda şu: Faşizmi «geçicide olsa» bir tehlike olmaktan kim ve nasıl çıkaracak? Eğer faşizmin CHP'nin iktidara gelmesi ile «geçicide olsa» bir tehlike olmaktan çıkması bekleniyorsa bu çok yanlıştır, yanlış olduğu gibi mümkünde değildir. Çünkü Dimitrof şöyle der: «Faşizmi, kapitalizim çerçevesi içinde yerini eski burjuva demokratik rejimine bırakacak geçici bir yönetim olarak kabul ve büyük kapitalist ülkelerde gelişme tehlikesini inkar etmek, proletaryanın uyanışını ve direnişini yıpratmakla sonuçlanacak, faşist diktatörlüğün geçici olarak sağlamlaşmasını destekleyerek yardım edecek boş aldatmacadır.» (**Faşizme Karşı Birleşik Cephe S:** 36), Dimitrov «kapitalizm çerçevesi içinde» böyle bir şeyin olabileceğini düşünmek «faşist diktatörlüğün geçici olarak sağlamlaşmasını destekleyerek yardım edecek boş aldatmaca» olduğunu açıkça belirtiyor. Dimitrov faşizmin tehdidinin ortadan kalkmasını şöyle izah eder: «Bu tehdidin bütünüyle yok edilmesi ancak burjuvazinin egemenliğinin ortadan kaldırılmasıyla, burjuva diktatörlüğünün yerini emekçi köylüler ile işbirliği halindeki devrimci güçlerin alması ile gerçekleşir». (Aynı yerde)

Dimitrov'un bu belirttiği güçlerin iktidarı dışında hiç bir güç faşizmi «geçici de olsa» bir tehlike olmaktan çıkartamaz. Faşizm her zaman bir tehlike olarak işçi sınıfı mücadelesinin karşısında bekler. Eğer «KSD»li arkadaşlar CHP'nin değilde işçi sınıfı ve diğer emekçilerin faşizmi «geçici de olsa» bir tehlike olmaktan çıkaracağını iddia ediyorsa bu durumda da; işçi sınıfı ve diğer emekçilerin bir tehlike olmaktan çıkardığı faşizm tehlikesi «geçici» olmaz. Aynı zamanda da faşizm bir tehlike olmaktan çıkması ile birlikte «oligarşi»nin de tüm gücü ortadan kalkar. Yok «KSD» bunların hiç birini savunmuyorda önce; «anti-faşist devrim» ve daha sonra da bunun «anti-oligarşik devrim mücadelesine tabi kılma» mücadelesi gibi, iki tanede ayrı devrim savunuyorsa ,zaten buna karşıda söylüyecek hiç bir şeyimiz yoktur. (Bukadar varsayımlar üzerinde, bu kadar durmamız ve hepisi hakkında da belli sonuçlar çıkarmaya çalışmamızın sebebi: KSD'nin «oysa ne dediğimiz açıktır» dediği halde, bütün söylediklerini çok muğlak ve her anlama gelir, hiçte açık olmıyan bir şekilde belirtmesinden olmuştur.)

Bu kısa açıklamalardan sonra okuyucu kolayca görmüştür ki; melezleştirerek oyuncak haline getirdiği «oligarşi»nin elinde bu seferde «KSD»nin kendisi oyuncağa dönmüştür.

«KSD» bu faşizm anlayışından hareket ederek, Kürdüstan içinde şöyle bir tespitte bulunur: «Bunun yolu da Kürdüstanın somut koşullarından hareketle, (emperyalizme ve faşizme karşı mücadele ile birlikte) tutarlı bir anti-sömürgeci ve anti-feodal propaganda ve ajitasyon çalışmalarını örgütlemekten geçer. Yani bizim anti-şovenist olmak şeklinde ifade ettiğimiz ilke, Kürdüstan'da anti-sömürgeci ve anti-feodal mücadele biçiminde yansıyacaktır. «(KSD Sayı: 13 S: 45)

Siyasi körlüğün bu kadarına pes doğrusu (!) Faşizm 5 Haziran seçimlerinde herkesin gördüğü gibi, Kürdüstan'da görülmemiş bir biçimde kendisine yaygın bir kitle temeli yaratırken, bizim baylar, hala «sömürge» edebiyatı yapmaktadırlar. Alıntıda görüldüğü gibi, Kürdüstan'da birinci planda «anti-sömürgeci ve anti-feodal mücadele «ikinci planda ve tabiri caizse lütfen de» emperyalizme ve faşizme karşı mücadele ile birlikte» yürütülmesi ön görülmektedir. Bu baylar «sömürge» sözcüğünü iyi ezberlemiş ve tekrarını da bir papağandan daha hızlı yapıyorlar. Kürdüstan'ın «Sömürge» olduğunu ispatlamak için de Cabral ve Neto'dan çarşaf çarşaf alıntıları alarak yayınladılar. Peki metropol ülke merkezi faşizminin (yani hakim ulusun merkezi faşizminin) sömürge ülkede, bunca yaygın kitle temeli bulduğu ve sömürge ulusun oylarıyla seçilen ve yine sömürge ulusun faşist milletvekillerine, merkezi faşizm tarafından, merkezi metropol devlete bakan seçildiğini ispatlamak içinde böylesine alıntılar bulabilirler mi acaba? Bu «sömürge» edebiyatı yapan baylar MHP'nin 5 Haziran seçimlerinde Kürdistan'da almış olduğu, oldukça kabarık oy sayısını nasıl izah edebilirler, bunun maddi temelini neye dayatabilirler acaba? Bir sömürge ülke daha gösterirler mi bu baylarki: merkezi faşizmin sömürge ülke halkını merkezi devletin seçimlerine kattığı ve merkezi faşizm bu sömürge ülkede almış olduğu oylarla bu derece geniş kitle temeli yaratmış olsun? Bu ham hayal ve öznel isteklerle «sömürge» edebiyatı yaparak, Türk emekçilerinin olduğu gibi, Kürt emekçilerininde esas düşmanı faşizmi; Kürt halkının gözünde tali plana düşürerek, faşizmin Kürdistanda böylesine yaygın bir kitle temeli bulmasına yardımcı olmuş olmuyormusunuz baylar? Sizler «sömürge» edebiyatı yapıp, faşizmin Kürdistan'ın tali bir sorunu olduğunu ve esas Kürt halkının sömürgeciliğe karşı mücadele etmesi gerektiğini sayıklarken; faşizm Kürdistan'da güçlü bir kitle temeli oluştururken, bilerek veya bilmiyerek Türk ve diğer akaliyetlerle birlikte Kürt halkına ihanet etmiş olmuyor musunuz? Bu tartışılması gereken konu, bunu başka bir yazımızda yapacağız. Ancak; kısaca şunu belirtmek gerekirki merkezi bir devletin olduğu ve her iki ulusun da bu merkezi devlet içersinde her ulusun burjuvaları tarafından temsil edildiği ve seçimlerle hükümet yöneticilerinin seçiminin yapılmasında, ezilen ulusunda oy hakkına sahip olduğu ve bununla birlikte faşizmin hakim ulus içinde olduğu gibi; ezilen ulus içinde de, merkezi faşizm için, kitle temeli yaratarak, geniş seçmen kitlesini, yanına çektiği durum; sömürge ulus için geçerli olan bir statuko değil, ancak; ilhak edilerek, statukosu hakim ulus tarafından bozulmuş olan, ezilen bir ulus için söz konusu olan bir statukodur. Kağıt üzerinde de olsa ve pratikte terside uygulansa ezen ulusla, ezilen ulus vatandaşlarının çeşitli baskılarla da olsa merkezi devletin anayasasında seçme ve seçilmede eşit vatandaşlık haklarına sahip olması ve bundan faydalanarak, faşizmin ezilen ulus vatandaşları arasında da merkezi (merkezi terimini hakim ulus anlamında kullanıyoruz yoksa MHP'nin faşizmin merkezini teşkil ve temsil ettiği anlamında değil) faşizme kitle temeli yaratması sömürgeciliğin değil ezilen ulusluğun statüsünün bir gereğidir. Ve de mevcut durum da, bu mevcut devlet yaşadığı, ve yaşayacağı halde Kürdistan'ın «anti-sömürgeci ve anti-feodal» bir mücadele vererek, bağımsızlığına kavuşması ve kendi kaderini tayin etmesi mümkün değildir. Tüm Kürt, Türk ve akaliyetlerin proletaryası ve diğer emekçileri anti-faşist mücadeleyi sonuna kadar birlikte ve bir örgüt çatısı altında yürütmeden ve faşizmin maddi temelini ortadan kaldırarak; mevcut devlet yerine işçi sınıfı ve yoksul

(Devamı 11'nci sayfada)

TÜRKİYE'DE FAŞİZM VE FAŞİZME KARŞI MÜCADELE

-2-

Geçen sayımızda, «Faşizmin Genel Tanımı Üzerine» adlı bölümde, faşizmin gelişim biçimleri üzerinde durmuş ve bu açıdan burjuva-demokratik devrimini tamamlamış ileri kapitalist ülkelerin durumunu incelemiştik.

Burjuva-demokratik devrimini gerçekleştirmiş ülkelerde faşizmin iktidara geliş biçimlerini bir daha özetlersek: Eğer,

1) Mali sermaye güçlü bir işçi sınıfı hareketi ve örgütlenmesi ile karşı karşıya kalmışsa;

2) Buna karşılık tekelci sermayenin hakim olduğu devlet cihazı faşizmi uygulayabilecek nitelikte güçlü bir yapıya sahip değilse; ya da emperyalist paylaşım savaşları, vb. gibi nedenlerle derin iktisadi ve siyasi bunalımlar içine düşen tekelci sermaye devlet cihazı üzerindeki hakimiyetini sağlayamıyorsa;

3) Mali sermayenin vurucu gücü durumundaki ordu mekanizması bütünlüğünü, merkeziliğini ve disiplinini kaybetmişse!

bu şartlarda, tekelci sermaye aşağıdan yukarıya doğru güçlü bir kitle temeli üzerinde yükselip devlet mekanizmasını ele geçirerek ve bunu faşistleştirerek, faşist diktatörlüğü tezgahlayabilecektir.

Yok eğer, mali sermaye, tarihi gelişim sürecinde güçlü ve merkezileşmiş bir bürokratik - militarist mekanizma oluşturmuş ise, ve faşist baskı yöntemlerine, esas olarak tekelci sermayenin kendi iç çelişkilerini çözümlemek için değil de, yükselen ve siyasi iktidarı için tehlike haline gelen işçi sınıfı hareketini bastırmak için gerek duyuyorsa, bu takdirde hakim olduğu güçlü devlet cihazı eliyle faşizmi yukarıdan aşağıya doğru örgütleyebilir.

Ayrıca, tekelci sermayenin içine düştüğü derin iktisadi krizler öyle şartlar yaratabilir ki, tekelci burjuvazinin en büyük ve en gerici kesimi, esas olarak tekelci sermayenin kendi iç çelişkilerini çözümlemek amacıyla faşist diktatörlük yöntemlerine başvurmak zorunda kalabilir. Bu takdirde en büyük ve en gerici burjuvazinin faşist yönetimi örgütlemek için hangi yola başvuracağı o günün somut şartlarına bağlıdır.

Burjuva-demokratik devrimini gerçekleştirememiş ülkelere gelince.

Bu ülkeler, yukarıda sözünü ettiğimiz birinci tip ülkelerden, yani burjuva-demokratik devrimini tamamlamış ülkelerden tarihi, ekonomik ve politik olarak farklı bir yapıda oldukları için, birinci tip ülkelerde faşizmin geliş biçimleri üzerine yukarıda vardığımız tümevarım, bu tip ülkeler için geçerli olamaz. Çünkü her şeyden önce, bu ülkelerin ortak özelliği, kapitalist üretim ilişkilerinin hakim duruma gelmesinin ve tarihi süreç olarak burjuvazinin toplumsal yapıda hakimiyetini gerçekleştirmesinin, kapitalizmin tekelci aşamaya ulaşmasından, yani emperyalizm olgusunun doğuşundan sonralara rastlamasıdır. Dolayısıyle, bu ülkelerin burjuvazisi pre-kapitalist üretim ilişkilerini devrimci bir şekilde ortadan kaldırıp, ezilen ve azınlık ulusların demokratik haklarını kazanmalarını sağlayıp, burjuva demokrasisinin uygulanma koşullarını yaratmamış, tersine bu koşulların doğmasına yol açan serbest rekabetçi kapitalizm aşamasını yaşayamadan, mali (emperyalist) sermayenin kontrolü ve güdümü altına girerek, daha kapitalizmin gelişiminin başından itibaren emperyalizme bağımlı, yarı-bağımlı ülkeler haline gelmişlerdir.

Bu ülkelerde kapitalizm kendi iç dinamiği ile sağlıklı bir biçimde gelişmediği ve dış dinamiğin (uluslararası tekelci kapitalizmin) önemli etkisi altında çarpık bir gelişme gösterdiği için, burjuvazi hiçbir zaman burjuva devrimci bir nitelik kazanmamış ve ne proleteryanın demoktik taleplerini, ne de feodalizme karşı köylülüğün demokratik taleplerini ve ne de ezilen, azınlık ulusların demokratik taleplerini karşılayıp, burjuva demokrasisinin teminatı altına almamıştır, alamazdı da. Bu ülkelerin gerici burjuvazisinin bütün iktidarları, bütün bu demokratik taleplerin ve bu uğurdaki mücadelelerin karşısına, doğal olarak şiddet, zor ve zulümle karşı çıkmak zorunda kalmışlardır. Bu tür ülkelerde kurulan burjuva hükümetleri taa başından beri burjuva demokrasisi temelleri üzerine yükselen ve bu nitelikte hükümetler olarak değil, demokratik talepleri ve mücadeleleri kan, zulüm ve terörle bastırma yöntemlerini uygulayacak, yani iktisadi cebre değil iktisat dışı cebir yöntemlerine dayanacak nitelikte burjuva hükümetleri kurulmuşlardır. Bu nedenle gerici burjuvazi, kendi iktisadi ve siyasi hakimiyetini iktisat-dışı cebir yöntemlerine dayanarak sürdürmenin tek yolunu, anti-demokratik, faşist nitelikte güçlü bir bürokratik militarist devlet mekanizması oluşturmakta bulmuştur Burjuvazinin siyasi hakimiyetinin burjuva-demokratik devrim yolundan gerçekleşmediği bütün ülkelerde, burjuvazi, burjuva demokrasisisinin ne devlet cihazı içerisinde ve ne de toplumsal hayatın diğer alanlarında yerleşmesine ve hakim duruma gelmesine hiç bir zaman meydan vermemişlerdir. Zaten bu ülkelerde burjuva demokrasisinin gelişebilmesinin objektif şartları da yoktur.

Bu ekonomik, sosyal ve tarihi nedenlerden dolayı, bu tip ülkelerde faşizmin aşağıdan yukarıya doğru kitle temeli yaratarak tezgahlanması diye bir sorun olamaz. Çünkü, faşizmin bu türlü tezgahlanmasına sebep teşkil eden burjuva demokrasisinin, gerek devlet mekanizmasında gerekse toplumsal hayatta gelişmesi ve yerleşmesi söz konusu değildir. Bu ülkelerde gerek bağımlı olduğu uluslar arası tekelci (emperyalist) sermaye olsun, gerekse emperyalizmin güdümü ve desteği ile gelişen işbirlikçi tekelci sermaye olsun, faşizmi uygulamaya zorunlu kaldıkları zaman, mevcut anti-demokratik ve faşist nitelikteki devlet cihazını tümüyle ele geçirerek ve onun eliyle faşizmi yukardan aşağıya doğru örgütleyeceklerdir.

FAŞİZM HERHANGİ BİR BURJUVA DİKTATÖRLÜĞÜ DEĞİLDİR :

G. Dimitrov «Faşizm finans-kapital gücünün ta kendisidir» der. Finans-kapital (emperyalizm) olgusu ortaya çıktıktan sonra, hiçbir burjuva devleti bu mali gücün dışında ve üstünde kalmamıştır. Ve finans-kapitalin doğuşu ile birlikte faşizmin maddi şartları da doğmuştur. Ne ki, mali sermayenin doğduğu ve hakimiyeti altına aldığı bütün ülkelerde, her tarihi dönem ve şartlardaki bütün burjuva iktidarlarını faşizm olarak nitelemek de söz konusu olamaz. Finans-kapital, ancak iktisadi cebre dayanan mali diktatörlüğü ile karşılaştığı iktisadi ve siyasi bunalımların üstesinden gelemediği şartlarda faşizmi uyğulamaya ve burjuva demokrasisini tümüyle ortadan kaldırmaya başvurur. Tekelci sermaye, burjuva demokrasisi ve mali diktatörlük yöntemleri ile karşılaştığı bunalımların üstesinden geldiği taktirde ise faşizme gerek duymaz. Her burjuva diktatörlüğü veya mali sermaye diktatörlüğü faşizm değildir. Çünkü faşizm tekelci sermayenin en gerici, kanlı, terörist diktatörlüğüdür.

Tekelci sermayenin hakimiyeti altına giren her ülkede burjuva devlet mekanizması kaçınılmaz olarak tekelci sermayenin kontrolu ve hakimiyeti altına girer. Ve tekelci sermaye, gücü oranında bu devlet mekanizmasını faşist nitelikteki kurumlarla donatabilir. Ama faşist diktatörlük yöntemlerini uygulama alanına koymadığı sürece, bu ülkede faşizmin maddi temelleri mevcuttur. (Zaten, emperyalizm çağında bütün burjuva devletlerinde faşizmin maddi temelleri olacaktır da), fakat faşist yönetim henüz söz konusu değildir. Bu yüzden, gerek finans-kapital olgusundan önceki burjuva diktatörlük yöntemlerini, gerekse finans-kapital olgusuyla birlikte ortaya çıkan mali diktatörlük yönetimini, faşist diktatörlükten, kesin olarak ayırt etmek gerekir.

Sermaye tekelleşme aşamasına ulaşıp, emperyalist sermayeye dönüştükten sonra, kapitalizmin içine düştüğü genel bunalımı, 1. emperyalist paylaşım savaşını çıkartarak atlatmaya çalışmıştır. Ve ilk olarak faşizm; Emperyalist savaşta yenilgiye uğramalarından dolayı, içersine düştüğü ekonomik ve politik bunalımları savaş yolundan atlatmayan ve bu bunalımı ne mali, ne de başka türden baskı yöntemleriyle de çözümleyemeyen Alman tekelci sermayesi ve aynı durumda olan İtalyan tekelci sermayesi tarafından, açık kanlı, azgın ve terörist bir diktatörlük olarak sahnelenmiştir.

Konunun daha da açıklık kazanması için Alman ve İtalyan Faşizmi'nin ortaya çıkışını kısaca özetleyelim:

Birinci emperyalist cihan savaşından, Alman emperyalizmi militarist gücünü de büyük ölçüde kaybederek çıkmıştı. Alman mali sermayesi, savaş sonunda ne güçlü bir devlet mekanizmasına ne de güçlü bir militarist baskı gücüne sahipti ve o dönemde Almanya'da özellikle savaşın ortaya çıktığı şartlarda, güçlü bir işçi sınıfı hareketi kabarıyordu; Alman proleteryası 1918 lerde Sovyet tipinde «konsey» ler ku-

rarak siyasi iktidarı burjuvazinin elinden alma mücadelesi veriyordu. Bu durum, doğal olarak, Alman tekelci sermayesini daha derin ekonomik ve politik bunalımların içerisine itiyordu. Alman tekelci burjuvazisi, bu işçi konseylerini kısa zamanda yıkıp yerine «burjuva-demokrat cumhuriyeti» getiriyorsa da, ne mali ve ne de militarist baskı güçleri proletaryanın bu güçlü hareketinin gelişimini önleyecek nitelikte değildi. Böylesi bir «burjuva demokratik cumhuriyet» ile gelişen proleteryanın iktidar mücadelesini bastıramayacağını anlayan tekelci burjuvazi, tek çıkar yolu, en kanlı ve terörist diktatörlük yöntemlerine baş vurmak üzere, aşağıdan yukarı doğru faşizmi örgütlemeye başlamakta bulmuştur. Bu şartlarda, işçi sınıfı örgütleri karşısında «Nasyonal-Sosyalist» parti ve buna benzer faşist örgütlerde kurmaya ve güçlendirmeye başlamıştır. 1918 lerde bolşeviklere karşı savaşmak üzere Rusya'ya giden faşist Alman gönüllülerinin Almanya'ya döndüklerinde «Nasyonal sosyalist» parti içinde kümelenmeleri ve bu partiyi faşizmin güçlü bir kitle örgütü haline getirmeleri ile birlikte, «Nasyonal-sosyalist» parti Alman tekelcilerinin büyük bir kesimi için bir ümit kaynağı haline gelmiştir. Bundan sonra, bilindiği gibi, Alman tekelci sermaye sahiplerinin büyük çoğunluğu «Nasyonal-sosyalist» partiyi bütün güçleriyle destekleyip iktidara getirmişler ve tüm devlet cihazını elegeçirerek faşizmi tezgahlamışlardır. İtalya'da da durum bundan farklı değildir; birinci cihan paylaşım savaşından sonra İtalya tekelci sermayesi içerisine düştüğü ekonomik ve politik buhranlardan kurtulamamış, aksine daha derin buhranın içerisine düşmüştü. O günkü şartlarda İtalyan tekelci burjuvazisi gelişen proleter sınıf mücadelesine karşı gerekli baskı ve terör yöntemlerini uygulayabilecek nitelikte bir devlet cihazına sahip olmadığı ve mevcut devlet mekanizmasına burjuva demokrasisi büyük ölçüde yerleşmiş olduğu için, aynı dönemde «Faşo» adı altında kurulan faşist örgütü bütün mali ve siyasi imkanlarıyla destekleyerek gelişimini sağlamış, ve sonunda bu faşist örgütü iktidara geçirerek faşist yönetimini kurmuştur.

Alman ve İtalyan faşizminin bundan sonraki akıbeti herkes tarafından bilinir. Bu kısa özet bizi bir tek nokta için ilgilendirmektedir: O da şudur: Faşizmin, ancak tekelci sermayenin doğuşundan sonra ortaya çıktığını, ve tekelci sermayenin içerisine düştüğü derin buhranı emperyalist paylaşım savaşı, üretimin durdurulması, hatta metaların ve üretim araçlarının tahribatı vb. gibi çarelerle atlatamayınca, ve proletaryanın gelişen iktidar mücadelesini mevcut baskı yöntemleriyle engelleyemeyince baş vurduğu, tekelci burjuvazinin en bağnaz, gerici, kanlı ve terörist diktatörlük yönetimi olduğunu vurgulamak...

Kısacası, burjuva diktatörlüğünü faşizmden ayır eden şu noktalar önem kazanmaktadır:

1. Tekelciliğin henüz gelişmediği tarihi şartlarda; burjuva diktatörlüğü, proleterya ve diğer emekçi halk kesimi üzerinde bir diktatörlük yönetimi olmasına rağmen bütün burjuva tabakalar için demokrasi niteliği arzeder.

2. Finans kapitalin doğduğu tarihi şartlarda ise; tekelci sermayenin, işçi sınıfı, diğer halk tabakaları ve tekelleşememiş sermayeyi kontrolu altında tutmak ve kendi siyasi hakimiyetini devam ettirmek üzere, daha çok mali baskı gücüne dayanması, faşizmden farklı olarak mali sermayenin diktatörlüğüdür.

Faşizmi burjuva diktatörlüğünden ayırd ederkende şu noktalara dikkat etmek gerekir:

1. Faşizm bütün burjuvaların değil, fakat sadece tekelci burjuvazinin, gerici kanlı, terörist diktatörlüğüdür.

2. Faşizm, tekelci sermayenin işçi sınıfı, diğer halk yığınları ve tekel-dışı kalmış sermaye sahipleri üzerindeki kontrolünü ve hâkimiyetini, elinde tuttuğu devletinde desteği ile mali gücüne dayanarak sürdürmediği taktirde baş vurduğu, iktisat-dışı cebir temeline dayanan kanlı ve terörist diktatörlüğüdür.

Kuşkusuz, faşizm de son tahlilde bir burjuva yönetimidir. Ama, özetlemeye çalıştığımız tarih, sosyal ve siyasi nedenlerden dolayı, burjuvazinin demokratik - diktatörlüğünden, gerici diktatörlüğünden, ya da mali sermayenin diktatörlüğünden (Mali oligarşiden) farklı bir burjuva yönetimidir.

ÇAĞIMIZDA FAŞİZM ULUSLARARASI BİR OLGUDUR

Daha önce de belirtmeye çalıştığımız gibi, emperyalizmin doğuşundan sonra, dünya bir kaç tane «büyük» devlet tarafından paylaşılmış ve bir yanda emperyalist ülkeler, diğer yanda ise bu emperyalist devletler tarafından bağımlı ya da yarı-bağımlı duruma getirilmiş (geri bıraktırılmış) ülkeler olarak ikiye ayrılmıştır.

• Tekelci sermayenin doğuşu ile birlikte faşizmin de maddi temellerini beraberinde getirmesi ve giderek kendi hakimiyetini devam ettirme araçlarından biri olarak kullanması neticesinde, faşizm tekelci sermayenin temel karakterinden biri haline gelmiştir. Uluslararası tekelci sermaye (emperyalizm) hakimiyeti altına aldığı her ülkeye, kendi tekelci niteliği ile birlikte kendi kontrolünü kurma araçlarından biri olan faşizmin maddi temelini de beraberinde götürür. Emperyalizm girmiş olduğu geri bıraktırılmış ülkelerde egemenliğini mali gücüne dayanarak sürdüremediği taktirde, kendi güdümündeki o ülke işbirlikçilerini ve onların kukla hükümetlerinin eliyle faşizmi tezgahlama yoluna başvurur.

Şüphesiz ki, her ülkede emperyalizmin hakimiyetinin gerçekleşmesi, o ülkenin iç dinamiğine bağlı olarak, farklı süreçlerde ve farklı yollardan mümkün olur. Emperyalizmin güdümünde olarak tekelleşmenin geliştiği ve işbirlikçi tekelci sermayenin siyasi iktidarda hakimiyetini önemli ölçüde sağlayabildiği ülkelerde faşizm, emperyalizm ve onun güdümündeki işbirlikçi tekelci burjuvazi tarafından tezgahlanır ve uygulanır. Bu şartların henüz gerçekleşmediği, yani işbirlikçi sermayenin henüz tekelleşmediği, ya da en azından siyasi iktidar da henüz kontrol gücü olmadığı ülkelerde ise, emperyalizmin çıkarları ve hakimiyeti tehlikeye düştüğü taktirde, faşizm doğrudan doğruya emperyalizm tarafından ve kendi militarist gücüne dayanılarak, eğer deyim yerinde ise, bir «ihraç» şeklinde gerçekleştirilir. (G. Vietnam ve Kamboçya'da olduğu gibi) Her ülkenin farklı şartlarına göre gerek emperyalizmin faşizmi «ihraç» etmesi, başka bir deyimle o ülkedeki yerli işbirlikçilerin faşizmi «ithal» etmesi şeklinde olsun; gerek Şili'deki gibi emperyalizmin yerli işbirlikçileri ve onların ordusu vasıtasıyla mevcut hükümeti alaşağı edip açık militarist faşizmi getirmesi şeklinde olsun gerek Türkiye örneği gerek Lâtin Amerika ülkeleri örneği gibi olsun her hal ve şartta, emperyalizmin hakimiyeti altındaki bütün ülkelerde faşizm doğrudan doğruya ya da dolayparlamenter faşizm yöntemleri ile bastıramadığı makta ve yürütülmektedir. Kısacası bütün dünyadaki faşizm uygulamaları, en başta Uluslararası tekelci sermayenin sömürü çıkarlarını ve hakimiyetini devam ettirme amacına bağlanmaktadır.

FAŞİST YÖNETİM BİÇİMLERİ

Faşizmin iktidara geliş yöntemleri nasıl değişik biçimlerde oluyorsa, faşizmin iktidara gelişinden sonra yönetim biçimleri de değişik şekillerde olur. Faşizmin iktidarı ele geçirme yöntemlerini ülkenin içerisinde bulunduğu tarihi, sosyal ve siyasi durum belirlediği gibi, yönetim biçimleri de aynı bu maddi şartlar tarafından belirlenir. Ülkenin içerisinde bulunduğu bu maddi şartlara göre faşist yönetim başlıca iki farklı biçimde ortaya çıkabilir: Birincisi, parlamenter (örtülü) faşizm biçiminde; ikincisi, açık militarist diktatörlük biçiminde.

Bu her iki yönetim biçimi de özünde terörist faşist diktatörlük yöntemlerine dayanmakla birlikte, biçimsel olarak bazı farklılıklar gösterecektir. Bunun içindir ki, bazı zorunlu şartlarda (örtülü) faşizmin uygulanması, belli bir faşist yönetim biçimi ile (açık militarist diktatörlük biçim ile) şartlanmış kişileri faşizmin varlığı konusunda yanıltır. Ya da işçi sınıfı hareketi içindeki oportünist unsurların veya partilerin emekçi yığınlarını aldatması için bir araç olarak kullanılır. Faşizmin güdümündeki parlamento bu oportünistlerin işçi sınıfını anayasal ve parlamenter hayallerle uyutmasına olanak sağlar.

Tekelci sermayenin kontrolündeki devlet cihazının ve özellikle ordunun faşistleştirilmiş olduğu parlamento içindeki üyelerin çoğunluğunun faşizm yanlısı tekelci sermayenin temsilcisi, diğer bir kesiminin ise, tekelci sermayeye satılmaya hazır durumda bulunduğu ve böylece gerekli faşist baskı yöntemlerinin parlamentodan tasvip gördüğü şartlarda ve üstelik açık faşist militarist diktatörlük biçiminin gerek uluslararası ve gerekse ulusal kamu oyunda büyük tepkilerle karşılaştığı bir ortamda, faşizmi örgütleyen tekelci burjuvanın açık militarist faşizme başvurmasına gerek var mıdır? Şüphesiz yoktur. Proletaryanın ve ezilen yığınların devrimci mücadelesinin güçlenmekle birlikte henüz iktidar altarnatifi olmadığı, tekelci sermayenin karşılaştığı iktisadi ve siyasi buhranı açık militarist diktatörlük yönetimi ile geçiştirebilmesi için ulusal ve uluslararası durumun elverişli olmadığı ve «parlamenter» yollardan faşizme kitle temeli yaratabilme imkanı bulunduğu şartlarda tekelci burjuvazi parlamenter (örtülü) faşizm biçimine başvurmak durumunda kalacaktır. Böylesi bir durumda, faşizm yanlısı olmayan burjuva partilerin ya da işçi sınıfı adına ortaya çıkan oportünist partilerin kapatılması diye bir sorunda olmaz. Çünkü bu tür partiler sözüm ona «demokrasi» yolları açıktır. Durumu gerektirdiği taktirde, faşizm bu partileri, G. Dimitrov deyimiyle, «meşrulaştırır» bile ve gerektiği zamanda, bu partilerin üzerinde terör estirebilir. Bu tip partilerin faşizme karşı yapabilecekleri en büyük eylem parlementoda «gensoru önergesi» vermek ya da tekelci sermayenin en büyük resmi temsilcisi olan cumhurbaşkanına «telgraf» çekmekten öteye gidemez. Ve bu «eylemler» faşizmi meşrulaştırmaktan başka bir işe yarayamayacaktır. Dolayısıyla, bu tip partiler faşizmi meşrulaştırdıkça faşizmde bunları meşrulaştırır.

Ancak, tekelci sermaye, işçi sınıfının gelişen iktidar mücadelesini, derinleşen buhranı parlamenter faşizm yöntemleri ile bastıramadığı tekel dışı kalmış sermaye katmanlarını kontrol edemediği ve böylece siyasi hakimiyeti tehlikeye düştüğü durumda açık (militarist) faşist diktatörlük biçimine başvurmak zorunda kalır ve artık işine yaramayan parlamentoyu ve hükümeti bir kenara atar.

Burada, faşist diktatörlüğün başlıca iki biçiminden bahsetmemizle beraber dünyanın çe-

(Devamı 11'nci sayfada)

Sömürgecilik üzerine-1

Bu konudaki görüşlerimizi açıklamaya geçmeden önce, yanlış anlamlara meydan vermemek için şu kısa açıklamayı yapmamız gerek.

Devrimci hareket içerisinde görünen küçük-burjuva milliyetçilerin ve darkafalı küçük-burjuvalarının, ulusal sorun konusunda, tüm «tezlerini» temellendirmeye çalıştıkları, sömürgecilik olgusu üzerine polemiğimize zorunlu olarak uzun yer vereceğiz. Olgular üzerine polemiklere girmek şüphesiz zorunlu olsa da, sıkıcı olacaktır. Ne var ki, yukarda da belirttiğimiz gibi, Türkiye devrimci hareketi içerisinde artık bu, bir zorunluluk haline gelmiştir. Yoksa amacımız, kavramlar üzerine boş yere polemik değildir. Sorun salt kavramların veya formüllerin kullanış biçimi olmuş olsaydı, bunu bir düşünce zıtlığı olarak ele almazdık. Olgu ve kavramların kullanış biçimine dayanarak düşünce sistemleri oluşturulduğu içindir ki; tartışılan olgu ve kavramların kullanış biçimine dayanarak düşünce zıtlığı olarak ele almazdık. Olgu ve kavramların kullanış biçimine dayanarak düşünce sistemleri oluşturulduğu içindir ki; tartışılan olgu ve kavramların bilimsel literatürdeki anlamlarıyla açıklamadan, ulusal sorunu Türkiye somutunda kavramak ve kavratmak olanaksız olmuştur. Bunun için bu kısa açıklamadan sonra, sıkıcı da olsa, okuyucunun bizi anlayışla karşılayacağını ümit ederek konumuza başlayabiliriz.

Olguların tahlilinde Marksizmin hareket noktası olan «Soyuttan somuta yükselme» ilkesine dayanmadan «hayatın gerçeklerinden» veya «objektif gerçeğe bakmalıyız» diyerek, maddi olgulardan hareket etme düşüncesiyle, ilk bakışta doğruymuş gibi görünen düşünce yöntemlerinin, yanlış sonuçlara varması kaçınılmazdır. Bugün, sömürgeciliği savunan tüm görüşlerin ortak özelliği bilimsel soyutlamaları bir kenara itmektir. «Somut koşulların tutarlı bir değerlendirmesi» ne veya «objektif gerçeğe bakmalıyız» diyerek sömürgeciliğin genel bir tanımını yapıp, sonra Kürdüsta'nın durumunun da buna «uyduğunu» söylemektedirler. Ve bunun ışığında bir takım karşılaştırmalar yapmaktadırlar. Özellikle örnekledikleri sömürgeler de Portekiz sömürgeleri olmuştur.

Sömürgeciliğin genel özelliklerini ortaya çıkarabilmek içinde: Angola, Mozambik ve Gine'nin kurtuluş hareketlerinin liderlerinden (A. Cabral, B. Davidson, E. Mondlare v.b.) çarşaf, çarşaf alıntılar almışlardır. «Sömürge ilişkilerini belirleyen temel unsurlar vardır. Bunları da genel olarak şöyle sıralıyabiliriz:» (K.S.D.) diyerek, bu ülkelerin özelliklerini sistemleştirmişlerdir. Tarihi dönemleri göz önünde bulundurmadan, sömürgeciliğin özelliklerinin genel bir tanımını yapıp, Kürdüstan'da da bu özelliklerin var olduğunu söyleyerek, Kürdüstan'ın somut durumu yerine, subjektif olarak kafalarında yaratmış oldukları bir Kürdüstan'la karşılaştırmışlardır.

Biz burada, genel olarak «Kürdüstan'ın sömürge» olduğu iddiasıyla polemiğe girerken, bu iddiaları tek tek ele almayacağız. Çünkü; bunları tek tek ele alıp eleştirmek, bu yazının kapsamını aşan birşeydir. Bu iddia sahiplerinin çoğu, görüşlerini yazıya dökmeden savundukları için, bir yerde savunduklarını, bir başka yerde rahatlıkla «bağlayıcı» olmadığını ileri sürerek, eleştirildiklerinde inkar edebilmektedirler. Bu konuda görüşlerini yazılı hale getirenlere baktığımızda da, ayrı ayrı şeyleri savunuyormuş gibi görünmelerine rağmen, bunların ayrıntılarda dahi hemen hemen aynı şeyleri savundukları rahatlıkla görülebilir. Bunun için; C. Aladağ'ın «Milli mesele ve doğuda feodalizm-aşiret» adlı «Özgürlük Yolu» yayınlarıyla «KSD»deki bu konu ile ilgili görüşlere kısaca bakalım:

«Sömürgeci yöntemler, biçimler son derece çeşitli ve karmaşıktır. Tarih boyunca sömürgecilikte yöntemler değiştiği gibi, Sömürü biçimleri şu veya bu ülkede, şu veya bu zamanda farklar göstermektedir. Kuşkusuz sömürge ilişkilerini belirleyen bir takım temel unsurlar, ortak yönler vardır: Ancak ayrıntılara kadar inerek bir sömürgeyi diğeriyle kıyaslamak, tümünü belli bir kalıba sokmaya kalkışmak yanlıştır. Sömürge ilişkilerinde şu durumlar, kanımızca, tüm sömürge ülkeler için vardır ve sömürge statüsünü belirleyen başlıca özellikler bulardır.» (Özgürlük Yolu Yayınlarından M. M. ve doğuda Feodalizm ve aşiret. S. 25-26) Bu konuyla ilgili olarak «KSD»de şunlar yer almaktadır; «Sömürgeci ülkeyle, sömürge ülke arasındaki ilişkilerde uygulanan yöntemler, özünde farklı olmamakla birlikte, biçim olarak, karmaşık bir yapı görümünü arzedebilir. Belli sömürgelerin konumu, örneğin sömürgeciler açısından önemi, bir diğerinden değişik olabilir. Fakat biçime ilişkin olan bu farklılıklar (elbette dikkate alınması gerekir) abartılmamalıdır. Bu konunun vurgulanması, üzerinde tartıştığımız sorun açısından da önemlidir. Çünkü biraz sonra belirteceğimiz özellikler, aynı zamanda ülkemiz somutu içinde geçerli olacaktır.

Sömürge ilişkilerini belirleyen temel unsurlar vardır. Bunlarıda genel olarak şöyle sıralayabiliriz:» (K.S.D. Sayı: 6 Sayfa: 99)

Yukarıya aldığımız bu iki alıntıda aynı şeyleri ifade eden değişik kelimeler ve kurulan cümlelerin ifade ediliş biçimleri dışında, konuya bakış açıları arasında hiç bir farklılık yoktur. Her iki görüşte «Sömürge ilişkilerini belirleyen temel özelliklerin» her dönemde her sömürge için geçerli olacağını; bunun dışındaki farklılıkların ise, biçime ait farklılıklar olduğunu söyleyip: Sömürgeciliği tarihi dönemleri içerisinde ele almadan genelleştirmişlerdir. Ancak bunlardan «Özgürlük Yolu» yayınlarında, yazar tarihi dönemlerin farklılığını «tarih boyunca sömürgecilikte yöntemler değiştiği gibi, sömürü biçimleri şu veya bu ülkede, şu veya bu zamanda farklar göstermektedir.» Şeklinde ima ettikten sonra, hemen ardından «kuşkusuz sömürge ilişkilerini belirleyen bir takım temel unsurlar, ortak yönler vardır» diyerek bu tarihi farklılıkların, (sömürgecilik olgusu açısından) belirleyici farklılıklar olmadığını belirtmiştir. «KSD» ise, bu tarihi dönemlere ilişkin farklılığı belirtmeden «Sömürgeci ülkeyle, sömürge ülke arasındaki ilişkilerde uygulanan yöntemler, özünde farklı olmamakla birlikte, biçim olarak, karmaşık bir yapı görünümünü arzedebilir.» diyerek sömürgecilik ilişkilerinde bazı değişikliklerin olduğunu söylemiş, ve hemen ardından da; «...Fakat biçime ilişkin olan bu farklılıklar (elbette dikkate alınması gerekir) abartılmamalıdır. (...) Sömürge ilişkilerini belirleyen temel unsurlar vardır. Bunları da genel olarak şöyle sıralayabiliriz.» diyerek, bu farklılıkların biçime özgü olduğunu, sömürgeciliğin genel özeliklerine ilişkin farklılıklar olmadığını belirtmiştir.

Bu iki görüşün, soruna bakış yöntemlerinin aynı olduğu, yani, her iki görüşünde sömürge politikasını, tarihi dönemler içerisinde iktisadi ve toplumsal yapılara bağlı olarak ele alıp incelemek yerine; Portekiz sömürge politikasının, hangi tarihi döneme özgü olduğunu ve bununda asıl belirleyici olan maddi temellerine bakmadan, sadece biçimine görünüşüne bakarak, bu biçimsel yanını genelleştirerek, «her dönem de geçerli özellikler» diye sıralamışlardır. «Özgürlük Yolu» yayınlarında yazar, bu genelleştirdiği özellikleri. 5. Madde altında toplarken; «KSD» bu özellikleri 7. Madde altında toplamıştır. Burada hemen akla şu gelebilir: Birinde 5. temel özellik sıralanırken diğerinde 7. temel özellik sıralanmaktaysa, bu iki görüşün aynı olduğu söylenebilir mi? Bu görüşlerin, sıralamış oldukları temel özellikleri alıp buraya uzun uzadıya aktarmamıza gerek kalmadan, (isteyen okuyucu bunu KSD sayı 6. sayfa 99-101. Özgürlük yolu yayınları a.g.e. sayfa 26. karşılaştırıp daha iyi görebilir.) Bu özellikleri bir bütün olarak bir araya getirip, yapmış oldukları sömürgeciliğin genel tanımlarını karşılaştırdığımızda, bu sorunun cevabı ortaya çıkacaktır.

«Milli mesele tartışmalarında söz konusu ülke, sömürgemi, değil mi diye kafa yorarken, kafa mızdaki tezlere, taktiklere değil, objektif gerçeğe bakmalıyız. Ulusal baskı altındaki halkın içinde bulunduğu durum bir sömürge statüsümüdür, değilmidir? 1- Eğer o halk ve onun ülkesi, herhangi bir sömürgede olduğu gibi baskı görür ve zorla elde tutuluyorsa; 2- ham maddede kaynakları sömürülüyor ve yerel ekonominin gelişmesi engellenerek, o, hakim ulusun ekonomisine tabii kalıyorsa; 3- Ulusal dil, kültür ve sanat ağır baskı altında tutuluyorsa, hiç kuşkusuz, orası bir sömürgedir. Orada milli baskı ve sömürge ilişkisi birarada vardır.» (Özgürlük yolu yayınları a.g.e s. 34. 35)

Yazarın, yapmış olduğu bu sömürgeciliğin tanımına «KSD» de katıldığını açıkça belirtmese de öz olarak yapmış olduğu şu aynı tanımla bu ortaya çıkmaktadır.

«1- Eğer ulusal baskı altındaki bir halkın üzerinde yaşadığı topraklar (yani ülkesi) zorla ve o halkın iradesi dışında elde tutuluyorsa; 2- Zenginlikleri talan ediyorsa ve ekonomisinin gelişmesi sömürgeci ülke ekonomisine göre biçimleniyorsa; 3- diline,kültürüne, sanatına, tarihi değerlerine şiddetle bir baskı uygulanıyorsa; orası bir sömürgedir. Orada sadece ulusal baskı yoktur, ayni zamanda sömürgeci baskı da vardır. Ve ikisi içiçe gelmiştir» (KSD, sayı 6 sf. 103) (numaraları biz verdik)

Sanırız her okuyucu bu alıntıları yorumlamadan dahi bu iki görüşün sadece soruna bakış yöntemlerinde değil, sorunun içerliğinde de (içerik denilebilirse tabi) aynı şeyleri ifade ettiğini görür. Bunların ayrı ayrı görüşler değil, yapışık ikiz kardeşlerden de öte, birbirinin kopyası olan görüşler olduğunu düşünür. Biz kendi payımıza baska türlü düşünemiyoruz. Ancak burada kimin kimi kopye ettiği bizi ilgilendiren sorun olmadığından, kısaca şunu belirtelim. Biz, burada, genelde sömürgecilik sorununu incelerken özel olarak **KSD** ile polemiğe gideceğiz. Bunu konunun bir bütünlük içersinde ele alınabilmesi amacıyla yapıyoruz. Yoksa yukarıdaki alıntılardan da görüldüğü gibi, «KSD» bu konuda sömürgeciliği savunan diğer görüşlerden farklı şeyler getirdiğinden degildir şayet bir farklılık söz konusu edilecekse, o da, «KSD»nin Marksizme daha çok sığınmaya çalışarak, kendi anti-Marksist görüşlerini daha iyi kamufe edebilme becerisinde görülen farklılığıdır.

Okuyucu hatırlayacaktır ki, daha önce soruncı bakış yöntemi üzerinde dururken, sömürgeciliğin tarihi, iktisadi ve toplumsal farklılıklar gözönünde bulundurulmadan, bütün tarihi dönemler için, geçerli olabilecek genel tanının yapılamayacağını söylemiştik. Bu alıntılarda belirtilen özellikler, her şeyden önce sömürgeciliğin tarihi ve iktisadi koşullarından doğan özellikler değildir. Bu özelliklerinden bazıları geçmiş tarihi dönemlerdeki sömürgelerde; bazılarıda, tüm sömürge biçimleri ve ezilen ulusların üzerinde hakim sınıfların uyguladığı ezme politikasıdır. Fakat hiçbir sömürgenin statüsünü belirleyen özellikler değildir. Çünkü; bilindiği gibi bunların söylemiş olduğu «ulusal dil, kültür ve sanat» sadece kapitalizm çağının olgularıdır. Oysa uluslar olmadan öncede sömürge politikası mevcuttu. Örneğin; İspanyolların 15 yüzyılda, yaygın olarak Amerika'da uyguladığı sömürge politikası döneminde (ulusaldı, ulusal kültür) uluslardan söz edilemezdi. Fakat sömürgelerin ekonomisinin sömürgeci İspanya'nın ekonomisine göre biçimlenmesi, o dönemde de var olan bir özelliktir. Kısacası, tüm tarihi dönemlerde sömürgeler baskı altında tutulmuş ve sömürülmüşlerdir. Ama bu sömürgeciliğin temel politikası sadece sömürgelerde değil, her sınıflı toplumda, egemen sınıfların kendi ülkelerinde de ezilen sınıf ve tabakalar üzerinde uyguladığı politikadır. Yani sömürgeciliğin temel politikası her tarihi dönemlerdeki özellikleriyle aynı değildir. Ve sömürgeciliğin her tarihi dönemdeki özellikleri de aynı olmayıp, baskı, zor ve sömürüyle özdeş değildir.

Bu görüşler (KSD, ÖY) ise sömürgeciliğin özelliklerini baskı, zor ve sömürüyle özdeş tuttukları içindir ki, bütün tarihi dönemlerin sömürge politikaları için geçerli sandıkları bir takım genel özellikler sıralamışlardır. Soruna nasıl bakılması gerektiğini Lenin'den alacağımız bir alıntıyla biraz daha açalım: «Sömürge politikasıda, emperyalizm de, kapitalizmin çağdaş döneminden, hatta kapitalizmden önce mevcuttu. Kölelik üstüne kurulu bulunan Roma, bir sömürge politikası izliyor ve emperyalizm uyguluyordu. Ama, iktisadi ve toplumsal biçimler arasındaki farkı görmezden gelerek yada arka planlara iterek, emperyalizmin «genel düzeni» üstüne fikir yürütmek, tıpkı «Büyük Roma» ile «Büyük Biritanya» arasında kıyaslamalara girmek gibi bir takım boş palavralara ve bayağılıklara dü-

şürür kişiyi. Çünkü kapitalizmin eski evrelerindeki sömürge politikası bile, Mali sermayenin sömürge politikasından temel ayrılıklar göstermektir.» (Emperyalizm sf. 102) görüldüğü gibi, sömürgecilik olgusu, mali sermaye çağında ortaya çıkmış değildir. Sömürge politikası, sınıflı toplumların ortaya çıkışından (köleci toplumdan) beri sürüp gelen bir politikadır. «Kölelik üstüne kurulu bulunan, Roma» devletinde kendi tarihi döneminde en karekteristik yönleriyle uyguladığı bu politika, tüm diğer sınıflı toplumların, iktisadi ve toplumsal yapılarıyla uygunluk içerisinde günümüze kadar farklılıklar arz ederek var olagelen bir olgudur. Ve sınıflı toplumlar arasındaki farklılıklarda nicel farklılıklar olmayıp, nitel farklılıklardır. Yani iktisadi, sosyal ve siyasal yönleriyle bir bütün olarak farklı toplumsal yapılardır. Bu farklılıklar görmezden gelinerek, hepside sınıflı toplumdur düşüncesiyle; farklı toplumlardaki sınıflar, birbiriyle nasıl kıyaslanamazsa, bunların uyguladığı sömürge politikalarda kıyaslanamaz. Örneğin, köle sahibi sınıfla, feodal derebeyleri kıyaslamak ne kadar bilime aykırıysa; bunların uyguladığı sömürge politikalarını da kıyaslamak bilime o kadar aykırıdır. Çünkü bunların sömürge politikaları arasında da, nicelik değil, nitelik (bir bütün olarak) farklılıklar vardır.

Sömürgeciliğin genel tanımını yapıp, genel bir takım özellikler sıralayarak ayrı ayrı sömürge politikalarını da bu genel tanım ve genel özellikler içerisinde ele almak; yahut, ayrı ayrı sömürge politikalarını birbiriyle kıyaslamak, diyalektik ve tarihi materyalizmi bir kenara iterek idealizmi benimsemekle mümkündür. Sömürge politikasının nasıl uygulandığını ve özelliklerini anlayabilmek için, herşeyden önce; hangi iktisadi ve toplumsal yapının ürünü olarak uygulandığını ve içinde bulunduğu tarihi koşulları gözönünde bulundurmakla mümkündür. Bugün Kürdistan'ın sömürge olduğunu iddia eden tüm görüşlerin gözardı ettikleri, sorunun asıl bu yanıdır. Ve hepsi de, bilimsel olarak sömürgecilik sorununun ne olduğuna ve tarihi dönemlere göre göstermiş olduğu farklılığa bakmamışlar, genel bir tanım arayıp, çeşitli yerlerle kıyaslamalar yapmışlar; ayrı tarihi dönemlerdeki farklı ekonomik ve toplumsal yapılara sahip sömürgeleri örnekleme yöntemini seçmişlerdir.

Bu konuda «KSD»ye bakalım:

«Çünkü biraz sonra belirteceğimiz özellikler, aynı zamanda ülke somutu içinde geçerli olacaktır.

«Sömürge ilişkilerini belirleyen temel unsurlar vardır bunları da genel olarak şöyle sıralayabiliriz» (KSD. Sayı 6. sf. 99) dedikten sonra kendilerince Türkiye kürdüstan'ında da geçerli buldukları, Portekiz sömürgelerinin 7 özelliğini sıralamışlar; ve hemen arkasından da; «yukarda kısaca saydığımız özellikler, bizce sömürge statüsünü belirleyen temel özelliklerdir.» İbaresini koymuşlar. Ne varki, bunları, İngiliz emperyalizminin İrlandadaki politikayla karşılaştırdıklarında bu özellikeri görmediklerinden, (Tabi ki kürdüstanda da) şu ilaveyi eklemeyi unutmamışlar. «Yalnız bu belirlenimler, genel olarak geçerli olmakla birlikte örneğin, herhangi bir sömürge ülkede farklı bir durum söz konusu olabilir. Saydığımız özelliklerden tümü o sömürgede görülmeyebilir.

«İrlanda İngilterenin bir sömürgesidir. İngiliz emperyalizmi ile İrlanda arasındaki ilişkiler incelendiğinde görülen şudur.» (KSD. S. 6. sf. 101)

Bu alıntılardan sonra, yazarın dediklerinin neyi ifade ettiklerine bakalım: birincisi; yazar bu saydığı özelliklere «sömürge statüsünü belirleyen temel özelliklerdir» demiş.

İkincisi; portekiz sömürgeciliğinin yüzeysel bir kopyasını yaptıktan sonra çıkarmış olduğu özellikleri, mali sermaye politikasıyla (İngiltere) karşılaştırmaya çalışmış.

Yazara bazı sorular sorarak konuyu böylece açıklığa kavuşturmaya çalışalım:

Sayın yazar! Kendi deyiminizle sıralamış olduğunuz o «temel unsurlar» hangi iktisadi, toplumsal ve tarihi koşulların sömürge politikasının ürünüdürler? Portekiz sömürgeciliğinin yüzeysel bir kopyasını yaptıktan sonra, çıkarmış olduğunuz özellikleri; İngilterenin politikasıyla kıyasladığınıza göre, bunların, mali sermayenin sömürge politikasının özellikleri ile aynı olduğunu söylemiş olmuyormusunuz? Oysa, İngiltere emperyalist bir ülke iken, Portekiz mali sermayenin egemenliği altında olan bir ülkedir. Ve Portekizin sömürge politikası da, mali sermayenin sömürge politikası olmayıp; kapitalizmin eski evrelerine dayanır. Bu ayrı dönemlerin sömürge politikalarıda birbiriyle kıyaslanamaz. Bunun için Lenin. «Çünkü kapitalizmin eski evrelerindeki sömürge politikası bile, mali sermayenin sömürge politikasından temel ayrılıklar göstermektedir.» (Emperyalizm sf. 102) deyip kapitalizmin sömürge politikasınıda kendi evreleri içerisinde ayrı ayrı ele almak gerektiğini belirtmiştir. Her evredeki sömürge politikası, diğerine göre nitelik farklılık arz etmektedir. Bunlarda «KSD»nin belirttiği biçimsel özellik ve farklılık olmayıp, iktisadi temellerden kaynaklanan farklılık ve özelliklerdir.

Demek ki, sömürgecilik olgusu ve temel özellikleri farklı tarihi, iktisadi ve toplumsal koşullara bağlı olarak ele alınmazsa kavranılması olanaksızdır. Bunun için, biz burada, daha fazla gerilere gitmeden, sermayenin çeşitli evrelerindeki sömürge politikasını konuya daha iyi açıklık getirebilmek için, temel hatlarıyla belirlemeye çalışalım.

Sermaye ortaya çıkışından bu yana, kendi evrimi içerisinde başlıca üç evreye ayrılır. Bunlar: sermayenin ilkel birikim dönemi; kapitalizmin tekel öncesi (serbest rekabetçi kapitalizm) dönemi; ve emperyalizm (tekelci kapitalizm) dönemleridir. Sermayenin; kendi tarihi gelişim süreci içinde, ayrılmış olduğu bu dönemlere bağlı olarak, sömürgeciliği de kendi içerisinde başlıca üç aşamada incelenmelidir.

Sermayenin ilkel birikim dönemindeki sömürge politikası, Avrupalı büyük devletlerin uyguladığı, bir çok yerin fetih ve yağmalanmasıyla belirlenir. Bu dönemde, sömürge politikasının dayandığı maddi temel ticarettir. Bunun için de, tacirler özellikle ticarette birçok yeri, kendi tekelleri altında bulundurabilmek için deyim yerinde ise ticari üsler kurmuşlardır. Böylelikle ilk koloniler ortaya çıkmış oluyordu. Bu koloniler, bu dönemde henüz iktisadi ve toplumsal bir sistem halinde değillerdir. Bu dönemde İngiltere, İspanya, Portekiz vb. büyük Avrupa devletleri, ticari kontrollerini genişletebilmek için; Amerika, Afrika ve Asya'nın çeşitli yerlerinde koloniler oluşturmuşlardır. Bu kolonilerin giderek iktisadi ve toplumsal sistem haline gelmeleri, kapitalizmin rekabetçi dönemine tekabül eder.

Kolonilerin karekteristik özelliklerinin ortaya çıktığı bu dönemdeki sömürgeciliğe kolonyalizm de denir. İşte sermayenin bu ikinci döneminde. kolonyalizm olarakta adlandırılan sömürge politikasını belirleyen temel özellikler; yeraltı, yerüstü kaynaklarının alınıp metropole taşınması şeklinde sömürülmesinden kaynaklanır. Bu aşamada sömürgelerde henüz kapitalist ilişkilerin gelişimi söz konusu olmadığından; yeraltı ve yerüstü kaynakların sömürülmesi için buralardaki iş gücünün iktisadi ilişikler sistemiyle üretken duruma getirilmesi olanağı yoktur. Bunun için de iş gücünün üretken duruma getirilmesi, iktisat-dışı (zoraki) yöntemlerle sağlanmıştır. Bunlar da bu dönemdeki sömürgelerin plantasyon ülkeler durumuna getirilmesiyle somutlaşmıştır. Özellikle tarım ürünlerinin metropol ekonomisine yararlı hale getirilmesi için, çeşitli bölgelere (plantasyon) ayrılan bu sömürgeler (koloniler) halkı da buralarda zorla tutulmuş ve belirlenen ürünleri yetiştirmek zorunluluğuyla yükümlendirilmişlerdir. Bu sömürge politikası döneminde çeşitli yöntemler kullanarak özelikle sömürge ülkelerin ekonomisi tahrip edilmiş ve yerli halkın mülkiyetinde bulunan topraklarına çoğunun alınıp plantasyonlara katılmasına özen gösterilmiştir. İlkel sermaye birikimi döneminden beri sürüp gelen sömürgelerin (kolonilerin) metropol ülkeye karşı mali yükümlülükleri, bu dönemde de yıllık vergiler şeklinde bir özellik olarak devam etmiştir. Sömürgelerin bu iktisadi yapısına bağlı olarak, üst yapı da şöyle şekillenmiştir: sömürgeci ülke sömürgeleri böyle bir yapı içerisinde, kendine bağlı tutabilmesi için zorunlu olarak burada bir ordu bulundurmuştur. Bu iktisadi ve sosyal yapı ilişkilerini metropol adına kontrol edip, yöneten genel valiler atamak zorunda kalmıştır. Ayrıca, sömürgeci ülkeler, metropoldeki sosyal patlamaların önüne geçebilmek, fazla gelen işgücünü, siyasal tutuklularını sömürgelere aktararak, bunların aracılığıyla, aynı zamanda kendi kültürünü de hakim kılmaya çalışarak, asimilasyon politikasını daha iyi uygulama yollarını bulmuştur. Ancak buradan şu sonuç çıkarılmamalıdır; Metropolden sömürgelere aktarılan iş gücü ile yerli halkın iş gücü karşılığında yapılan ödemelerin aynı olduğu düşünülmemelidir. Yerli halk ile metropolden gelenler arasında daima bir fark gözetilmiş; yerli halk ayrı bir statüye tabi tutulmuş, metropolden gelenler ise bu statüya (sömürge statüsüne) değil, metropolun kendi statüsü içerisinde ve yerlilere göre daima imtiyazlı olmuşlardır.

İşte kapitalizmin, rekabetçi döneminin sömürge siyasetinin özellikleri bu iktisadi, sosyal ve siyasal temellerden kaynaklanmıştır. Kısaca özetleyecek olursak kolonyalizm olarakta adlandırılan bu dönemdeki sömürgeciliğin özelikleri şunlardır.

1 — Sömürge ülke, sömürgeci ülkenin tayin ettiği bir genel vali tarafından yönetilmektedir.

2 — Sömürge ülke, tüm olarak, sömürgeci ülkeye; yıllık, net bir haraç ödemekle yükümlü tutulmaktadır. (Şüphesiz, bu yük sömürülen ülkenin hakim sınıfları ve sömürgeci ülke tarafından sömürülen ülkenin emekçilerin sırtına yüklemektedir.)

3 — Sömürge ülke, sömürgeci ulusun bir iskan bölgesi haline getirilmektedir. Yani, sömürge ülke, sömürgeci ülkenin mahkümlarının, siyasi tutuklularının sürüldüğü bir bölge haline getirilmektedir. Bazen de sömürgeci ülkede fazla olan işgücünün yarattığı bunalımları önlemek amacıyla sömürgeci ülke işgücü fazlasını sömürge ülkeye sevk etmekte ve sömürgeci kültürünüde sömürge ülkeye yaymaktadır.

4 — Sömürgeci ülke, sömürge ülkenin iş gücünü, kendisi tarafından yönetilen, ekonomik üretken unsurlar olarak örgütliyerek, (sömürülen ülkeye ait yeraltı zenginliklerinin çıkarılması ve kendi ülkesine sevki işlemlerinden sömürülen ülkenin, sömürgeci ülke tarafından, yükümlü tutulması gibi) kendi tanıdığı sınırlar içinde hapsetmektedir.

Yukarıda saydığımız bu belirleyici özellikler serbest rekabetçi kapitalizm döneminde sadece birkaç sömürgede değil, bu dönemde tüm sömürgelerde, görülen özelliklerdir.

Bu özelliklerin, Türkiye kürdistan'ın da, geçerli olup olmadıklarını tartışmaya gerek varmıdır? Çünkü çağımız artık rekabetçi kapitalizm çağı olmayıp, kapitalizmin ikinci tarihi dönemi olan emperyalizm (mali sermaye) çağıdır. Bu dönemin sömürge politikası da, rekabetçi dönemin sömürge politikasından temel ayrılıklar gösterir. Bunun içinde tartışılması gereken mali sermaye çağının sömürge politikası iken sömürgecilik üzerine yerli yersiz fikir yürütülüp kıyaslamalara girişilmiştir.

«Görülüyorki sömürgeciliği sadece emperyalist ülkelere özgü bir olgu olarak ele almak ve sadece onlar tarafından uygulanan bir biçim olarak nitelendirmek kesin olarak yanlıştır. Sorunun üzerinde bu kadar çok durmamızın nedeni, bugün hala devrimci hareket içindeki bazı gurupların, yarı-sömürge bir ülkenin sömürgesi olabileceği gerçeğine bir türlü yanaşmak istememeleridir.» (KSD S. 6. sf. 86-87)

Okuyucu hatırlayacaktır ki, sorunun ele alış yöntemi üzerinde dururken, bu arkadaşların sömürgeciliği, tarihi, iktisadi ve toplumsal farklılıkları göz önünde bulundurmadan, «sömürgeci ülkeyle, sömürge ülke arasındaki ilişkilerde uygulanan yöntemler özünde farklı olmamakla birlikte» diyerek her dönemde, sömürgeciliğin genel özelliklerinin, özünde aynı olduğunu belirtmişlerdir. Bu aldığımız alıntıda ise «sömürgeciliği sadece emperyalist ülkelere özgü bir olgu olarak» ele almamak gerektiği gerçeğini belirtiyorlar. Fakat sömürgeciliğin emperyalist ülkelerin politikasına özgü almadığı sadece gerçeğin bir yanıdır. Tartıştığımız sorun açısından asıl yanı değildir. Sorunun asıl yanı ise, her tarihi dönemdeki sömürgeciliğin birbirinden nitelik olarak farklılıklar arz ettiği ve bu farklılıkların her tarihi dönemde nasıl olduğudur. Gözardı etmek istedikleri de, sorunun asıl öze ilişkin olan bu yanıdır. Çünkü, «yarı-sömürge bir ülkenin sömürgesi olaibleceği»ni ileri sürüp, kendilerine dayanak yapmak istedikleri, Portekiz'in sömürge politikasını, çağımızda daha da geçerli olduğunu iddia edip genelleştirirken, vardıkları sonuç şudur:

Çağımızda hala mali sermayenin sömürge politikasının geçerli olmadığını, mali sermayeye bağımlı ülkelerin, mali sermayeye kafa tutup sömürgelere sahip olabileceğini ileri sürüyorlar. Bunu ileri sürerken, emperyalizm çağından söz etmeyi de unutmuyorlar. Emperyalizm çağında, artık mali sermaye dışında kalan sermayelerin (bağımlı ülkele-

rin), değil başka ülkeleri sömürgeleştirmek, kendileri de mali sermayenin egemenliği altına girmek zorundadırlar. Bu gerçeği «KSD»nin her okuyucusuda bilir. Bunun içinde, «KSD» yazarı açıkça bu gerçeği inkar edemediğinden, dolaylı olarak, emperyalizmin genel düzeni üzerine fikir yürütüp, kıyaslamalar yaparak, bir takım boş palavralara ve bayağılıklara düşerek bu gerçeği inkar etmektedir.

«Ve sömürgeci ülkelerin mutlaka emperyalist olmaları gibi bir şart yoktur. O takdirde emperyalist bir ülke olmadığı halde Portekiz'in nasıl sömürgelere sahip olabildiği inkar edilemez. Portekiz, kendisi bir yarı-sömürge olduğu halde bağımsızlıklarından önce Gine, Angola, Mozambik gibi sömürgeleri vardı. Etopya bir yarı-sömürgedir ve kendisinin de Eritre diye bir sömürgesi vardır. Umman kendisi bir yarı-sömürge olduğu halde, Doffar diye bir sömürgesi vardır. Örnekleri çoğaltmak mümkündür.» (KSD s. 14 sf. 24-25)

Bu alıntının neyi ifade ettiğine geçmeden belirtelim ki, yazar o kadar çok «sömürge»ye sahip «sömürge» örnekleri vermektedirki bunların hepsini buraya aktarmak bile sayfaları tutar. Bunların tümünün buraya aktarılması yerine yukarıdaki alıntıyla yetinelim. Zaten «örnekleri çoğaltmak mümkündür» demekle kendileri de bunu belirtiyorlar.

İnsan bu sözlerin neresinden başlayıp eleştireceğini şaşırıyor. Bu satırlar okunduğunda, akla ilk gelen, acaba emperyalistlerin sömürgeleri varmıdır? Öyle ya hem emperyalizm çağında yaşayacaksın, hem de mali sermayeye karşı mali sermaye dışında bir sermayenin dış pazarlar edinmesinden söz edeceksin. Lenin, «sömürgelerin kendi sermayeleri yada sözü edilecek sermayeleri yoktur» derken, bu arkadaşlar bulunmayan yada varlığından söz edilmesine gerek olmayan hayali sermaye, hayali pazarlar yaratıyorlar. Bu konuyu daha fazla uzatmadan Marksizme sığınmaya çalıştıkları için, Leninden alacağımız bir alıntıyla Marksizmde kendilerinin yeri olup olmadığına bakalım.

Lenin emperyalizmin temel özelliklerini 5 madde halinde özetlerken, bunlardan birini, şu şekilde belirtmiştir.

«5. en büyük kapitalist güçlerce dünyanın toprak bakımından bölüşülmesi tamamlanmıştır.» (Emperyalizm sf. 111). Şimdi soralım bu arkadaşlara. Emperyalist ülkeler dünyayı paylaşırken, paylaşılan ülkelerde mi bu paylaşmaya katıldılar? Yoksa bu paylaşma tamamlandıktan sonramı bunlar bu sömürgeleri edindiler? Eğer böyle ise, yani bunlar paylaşma tamamlandıktan sonra yeniden sömürge edindilerse bu konuda da şunu belirtelim. Emperyalistlerce paylaşım tamamlanmış ve yeryüzünde paylaşılmayan toprak kalmamıştır. Bunun için yeniden paylaşım sözkonusu olursa, ancak kapitalist tekellerce ellerinde bulunan toprakların el değiştirmesi şeklinde olur. «Mali sermaye, ekonomik ve uluslararası ilişkilerde o kadar önemli ve büyük bir güçtür ki, politik anlamda tam bağımsızlığa sahip devletlere bile boyun eğdirebilir; zaten eğdirmektedir.» (Emperyalizm sf. 102) Ve mali sermayeye boyun eğen, çeşitli bağımlılık ilişkileri içinde yer alan, hiçbir ülke, bu çağda, pazarlar üzerinde egemenlik sağlayamaz. Her şeyden önce kendileri egemenlik altına alınmışlardır. Bu sorunu bu şekilde açıkladıktan sonra, gelelim vermiş oldukları örneklere:

Bu örneklerinden Portekiz'in durumu farklı olduğu için şimdilik bırakıp diğerleri hakkında bazı sorular yönelterek açıklamaya çalışalım.

Bunlardan Ummanı ele alalım: Evet arkadaşlar, siz Dofarı Umman'ın bir sömürgesi olarak göstermeye çalışıyorsunuz. Acaba Dofarda; ummanda yaşayan Arap ulusunun, bir parçasından başka bir ulusmu var? Bu sorunu ilk olarak, Türkiyede çarpıtarak ortaya atan «kava» yayınları olmuştur. Burjuva yazarlarının derlemesinden oluşan bu yayını geçerli saymış olmalısınız? Fakat bu yayınevinin derlemesinde bile Dofarın ayrı bir ulus olduğu belirtilmiyor. Ancak kitapın arka kapağına kendi eklemeleriyle bu şekilde yansıtmaya çalışıyorlar. (Sizinki de bu yansımanın, yansıması olsa gerek) Sizde burayı ayrı bir sömürge ulus olarak ele aldığınıza göre, şu soruları açıklığa kavuşturmanız gerekir: Bu dediğiniz ulus; kendi arasında Arap dilinden başka bir dil; umman toprakları dışında ayrı bir toprak bütünlüğü içerisinde, ayrı iktisadi yaşantı birliği; ve ayrı bir ruhi şekillenme bütünlüğüne sahipmidir? Bunları gözönünde bulundurmadan Donkişotun kendi gölgesi ile çarpışması gibi «sömürgeler içinde sömürge» deyip hayali sömürge ülkeler yaratmak kolaydır. Fakat bu ne idüğü belirsiz hayali örneklemelerinizle meşgul ettiğiniz Türkiye devrimci hareketine hesap vermeniz kolay değildir. Portekizin durumu sizce anlaşılmayabilir. Bunu bir dereceye kadar hata olarak görmek mümkündür. Fakat, Dofar gibi örnekleri vermekle, sizinki bir hata değil, kendi hayali iddialarınıza bilinçli olarak kılıf uydurmaya çalışıyorsunuz. Dofar örneğini açıkladıktan sonra okuyucuda bunların gerçekten bu sorunu incelemek ve devrimci harekete katkıda bulunmak amacıyla değil, kendi küçük burjuva ideolojilerine yol aradığını görecektir. Kısaca Dofar'ın ne olduğunu açıklayalım:

Emperyalizmin egemenlik sağlama yöntemlerinden biride böl-yönet politikasıdır. Orta doğuda da emperyalizm böl-yönet politikasını geçerli kılarak, Arap ulusunu suni sınırlarla birbirinden ayırmıştır. Tüm Basra körfezi bir bütün iken, emperyalizmin bu taktiği sonucu, burayı çeşitli Arap emirlikleri şeklinde suni olarak bölmüştür. Ve ummanın suni sınırlarıda emperyalizmin, böl-yönet politikası sonucu ortaya çıkmıştır. Dofar denilen yerde, Umman'ın sınırları içinde kalan Umman'ın bir bölgesidir. Dofar da dahil olmak üzere Umman'da yasayanlar Arap ulusunun bir parçasıdır. Tüm Basra körfezinde Dofarın özelliği kısaca şudur: Bu bölgedeki tüm devrimcilerin Anti-emperyalist mücadelede üs olarak kullandıkları ve toplandıkları Umman'ın bir bölgesidir. Umman'ın bütününün durumuna gelince: bu arkadaşlar fiili işgalin olduğu yer sömürge, fiili işgalin olmadığı yere de, yarısömürge deyip, düz mantıkla, meselelere baktıklarından Ummana yarı-sömürge diyorlar. İngiliz emperyalizminin sömürgeleştirdiği Umman'ın sultan kabus yönetimi, kukla yönetimdir. Ancak, emperyalizm çağının sömürgeciliğinide başka bir bölümde inceleyeceğimiz için, bu açıklamayla yetinelim.

Okuyucunda görebildiği gibi bunların sorumsuzca gösterdikleri örnekleri alıp tek tek açıklamak soruna herhangi bir açıklık getirmez. Ancak, bunlardan sadece Portekiz'in durumunu açıklamaya çalışalım:

Birincisi: Portekiz sömürgeciliği; ilkel sermaye birikimi döneminde yaygınlaşmaya başlar. Portekiz tacirleri K. Afrika kıyılarına 15 yüzyılın başında çıkarlar. Ve giderek ticaret üsleri oluştururlar. 15 yüzyılın yarılarında Portekiz'in denizcileri, Afrika'da yeşil Burunu, Gine kıyılarını, ümit burnunu ve Afrika'yı dolanan Hindistan deniz yolunu bulmuşlardır. Bu keşfedilen yerler, ticaret değişimlerinin merkezi haline geliyordu. 16 yüzyılın başlarında daha bir çok yeri kontrolleri altına alarak, geniş bir sömürge imparatorluğunu meydana getiriyorlardı. Bu dönemdeki sömürgeciliğinin karekteristik yanları şunlara dayanır: Kontrolleri altında bulundurdukları yerlerdeki haklar tarafından biriktirilmiş zenginliklerin yağma edilmesi; yerli halkların topraklarından edinilmesi; ve köleleştirilmesi temeline dayanıyordu. Böylece ilkel sermaye birikimi hızlanıyor ve kapitalist üretim çağına yol açıyordu.

İkincisi: Portekiz sömürgeciliği, rekabetçi kapitalizm döneminde de devam etmiş, ancak, burada Portekiz sömürgeciliğinin temel özelliklerini ayrıca belirtmeye gerek yoktur. Çünkü rekabetçi kapitalizm döneminin sömürgeciliğinin ne olduğunu daha önce açıklamıştık. Bunlar aynı zamanda Portekizin de, bu dönemdeki sömürge politikasının özellikleri olmuştur.

Burada Portekizin şu özelliğine dikkati çekmek gerekir. Fransa, İngiltere vb. ülkelerde sınai devrimleri olurken; Portekiz ilk sömürge imparatorluğunu oluşturan ülkelerden biri olmasına rağmen, bu dönemde henüz sınai devrimini yapamamıştır. Bu sınai gelişiminin gerisinde kalan Portekiz giderek, gelişip güçlenen İngiliz sermayesinin kontrolü altına girmeye başlamıştır. 18. yüzyıllarıyla başlıyan İngiltereyle ilişkileri sonunda Portekiz, İngilterenin egemenliğine girer, girmekle kalmamış kendi nüfus alanları içerisinde bulunan sömürgeleri de İngilterenin sömürü alanları olmuştur.

19. Yüzyıl sonları ve 20 yüzyılın başında sermayelerinin, mali sermaye haline geldiği İngiliz, Fransız, ABD vs .ülkelerin emperyalist siyaseti artık sadece kendi ülkelerinde değil, bütün dünyada geçerli olan bir siyaset olmuştur. Ve artık rekabetçi kapitalizmin tarihi dönemi yerine mali sermayenin (emperyalizm) tarihi dönemi başlamıştır. Ancak Lenin'in belirttiği gibi tarihi dönemleri, «su geçirmez bölmeler içinde birbirinden ayrı tutamayız.» (U.K.T.H.) Bu yıllarda genelde geçerli olmaya başlayan mali sermayenin (emperyalist) sömürge politikası, bir anda rekabetçi kapitalizm döneminde ki sömürge ilişkilerini bıçak kesiği gibi kesip atmamıştır. Özellikle rekabetçi kapitalizm döneminde, birçok yeri, kendi hakimiyeti altında bulunduran İngiltere, mali sermaye çağına gelindiği halde, kendiside emperyalist ülke durumuna gelmiş olmasına rağmen, henüz birçok yerde rekabetçi dönemdeki sömürge siyasetinin bazı yöntemlerini uygulamaya devam ediyordu. İngiliz mali sermayesinin egemenliğine boyun eğmiş olup, bağımlı duruma gelen Portekizin elinde bulundurduğu sömürgelerde izlemiş olduğu siyasetine de karşı çıkmamıştır. Çünkü Portekizin elinde bulundurmuş olduğu sömürgeler, özünde artık, İngiliz Mali Sermayesinin Pazarları haline gelmişti. Kısaca belirtecek olursak:

1 — Portekiz rekabetçi kapitalizm dönemden önce sömürgelere sahip olmuş ve rekabetçi dönemde de sömürgeciliğini devam ettirmiştir.

2 — Mali Sermaye, çağına gelinmeden, Portekizde kapitalistleşme süreci başlamış ve İngiltere'nin himayesine girmiştir.

3 — Mali sermaye dönemine gelindiğinde mali sermaye Portekizdeki kapitalist ilişkilere dayanarak gerek Portekizde gerekse sömürgelerinde egemenliğini sağlayabildiği için, bu sömürgeleri Portekiz'den koparmaya gerek görmemiştir. Portekiz burjuvazisi de buna boyun eğmiştir.

İşte, Portekizin bu özelliklerinden dolayıdır ki; Sömürgeleri günümüze kadar var ola gelmiştir. (Tabi ki bu sömürgelerinin kurtuluşundan öncesine kadar). Bunları açıklığa kavuşturduktan sonra, tekrar «KSD»den bir alıntı alarak bu konuda ne dediklerine bakalım:

«Denilebilir ki, nasıl oluyor da yarı-sömürgelerin sömürgeleri yada deyim uygun düşerse «sömürge içinde sömürge» olabiliyor? Bize göre bunun çeşitli sebepleri var. Birincisi, bu yarı-sömürgelerin sömürgeleri üzerinde emperyalistlerin kendi aralarında bir anlaşmaya varamamaları. İkincisi, bu sömürgelerin başka devletlere ait olması emperyalist devletlerin bu ülke halklarını sömürmelerine ve bu ülkelere sermaye ihraç etmelerine engel teşkil etmemesi.» (KSD sayı: 14 s. 25)

KSD'nin söylediği sorunun birinci yanı için Lenin şöyle der:

«Büyük devletlerin sahip oldukları sömürgelerin yanına küçük devletlerin hafif bir yaygınlık gösteren sömürgeleri de koyduk. Bu sömürgeler, denebilirse, mümkün ve muhtemel bir «yeniden paylaşma» olayını bekleyen topraklardır. Söz konusu küçük devletlerin çoğu, kendi sömürgelerini, ganimeti paylaşmak için bir araya gelip anlaşamayan büyük güçlerin çıkar çatışmaları ve sürtüşmelerinden ötürü, muhafaza edebilmektedir.» (Emperyalizm. s. 101-102)

Görüldüğü gibi Lenin; kendi aralarında anlaşamayan emperyalist ülkelerin, bu durumu yüzünden, yeni sömürgeler elde edebilecek olan devletlerden bahs etmiyor. Eskiden beri, yani emperyalizm çağından önce sömürgelere sahip olan «(Belçika, Hollanda vb)» Küçük devletler için bunu söylemiştir. Oysa «KSD» «Birincisi, bu yarı-sömürgelerin sömürgeleri üzerinde emperyalistlerin kendi aralarında bir anlaşmaya varamamaları»nı belirtirken bunu Lenin'in sözünü ettiği (Belçika, Hollanda vb.) Ülkeler için söylemiyorlar. Portekiz'in dışında örnek verdikleri yerler, Lenin'in söylediği, 1916'larda henüz devlet olarak bile var olmayan, ve zaten emperyalist ülkeler tarafından paylaşılmış olan yerlerdir. 1916'lardan önce mali sermaye tarafından pazar olarak paylaşılıp egemenlik altına alınan bu yerlerin tekrar egemenlikten kurtulup sömürgelere sahip olmaları artık mümkünmüdür? «KSD»lilerin örnek verdiği bu yerler, (Umman, Irak vb.) o gün olduğu gibi bu günde hâlâ emperyalizme bağımlıdırlar.

MEVCUT SİYASİ ORTAM VE SINIF BİLİNÇLI İŞÇİLERİN GÖREVİ

(Baştarafı 12. Sayfada)

lan Bank-iş, keramik-iş karşısında kurdurulan Beton-iş vb. örnekleri verilebilir. Bakın hele işçi sınıfının birliğinden yana olanlara!..

DİSK üst yönetiminde oportünistler bu tepeden inme oyunlarla hakim olmaya çalışırken, madalyonun bir ikinci yüzü de oportünizmin genel karekteri gereği olan sınıf işbirliği (sosyal demokrasi ile flört) siyasetine dayanan oyunlarıdır. «ÜRÜN» dergisi çevresinin CHP ile olan politik birliği DİSK üst yönetiminde de oportünistler ile CHP'yi ittifaka götürmüştür.

Fabrika birimlerinde örgütlenen işçilerin DİSK'e katılmak için verdikleri mücadeleleri yalnız bırakılırken, yönetimini sosyal-demokrasinin (CHP) elinde tuttuğu sendikaların yöneticileri ile diplomasi yollarıyla anlaşıp bunları DİSK bünyesine almışlardır. Üst yönetimin izlediği bu oportünist sendikal anlayış, sınıf sendikacılığı ile bağdaşmadığı gibi, giderek DİSK bünyesinde sosyal demokrasinin güçlenmesine yol açmıştır. (Tabii ki CHP'nin DİSK içerisindeki gücü tabana değil de, oportünistler gibi yönetime dayanmaktadır.)

Elbetteki DİSK üst yönetimi ve Ürün çevresindeki oportünistlerin uzlaşmacı siyasetleri, sendikal alanda kalmamış işçi sınıfı hareketinin her alandaki gelişimini de engellemek amacıyla çeşitli konularda da sürmüş ve işçi sınıfı hareketini burjuvazinin kuyruğuna takmaya çalışmışlardır. I. MC döneminde oportünistler gelişen Anti-faşist demokratik mücadelenin daha ileri boyutlar kazanmasını engellemek amacıyla gelişen bu mücadeleyi «I. MC'nin yıkılması seçimlere gidilmesi» düzeyine indirgemişlerdir. Konunun başında da belirttiğimiz gibi, oysa I. MC istikrarı sağlayamadığı için eğemen sınıflar erken seçimi kendileri istemişlerdir. DİSK üst yönetimi ve «Ürün» dergisi çevresindeki oportünist lerde işçi sınıfının gelişen mücadelesini «I. MC' nin düşürülmesi,» Cumhuriyet Halk Partisinin hükümet olması uğruna mücadeleye tabi kılarak C. H. Partisinin kuyruğuna takmışlardır. Ve böylelikle eğemen sınıfların isteğini işçilerin isteği şeklinde göstermişlerdir.

Seçimlerden önce oportünizmin kitlelerle yarattığı faşizmin yıkılacağı ve MC'nin bir daha kurulamayacağı umudu suya düşmüş, yeniden MC kurulmuştur. Kitleler içerisinde zaten var olan MC'ye karşı tepki, II. MC ile uygulanan ekonomik ve siyasi baskı karşısında daha yüksek boyutlara ulaşmış, yükselen anti-faşist demokratik mücadeleyi oportünizm kontrolüne alıp pasifize edebilmek için yeni görünümler içerisine girmiştir. Bu görünümlerin başında «ilerici demokratik düzen için ilerici hükümet» anlayışından kaynaklanan «UDC» olmuştur. Bununla da «II. MC.nin düşürülmesi» yerine «CHP'nin nasıl olursa olsun hükümet olması» hedefleniyor, yani tıpkı I. MC döneminde olduğu gibi II. MC dönemin de de burjuvazinin isteği ile oportünizmin kitlelere lanse etmeye çalıştıkları görüşleri birleşiyor.

DİSK üst yönetimindeki oportünistler kitlelerin gelişen muhalefetini «UDC» formülüyle kendi kontrolleri altına alamayınca da sosyal demokrasi (CHP) ile kendi aralarında, şimdi de kendi etkinliklerini sürdürebilmek için DİSK'in parçalanmasını dahi göze alarak, işçi sınıfı hareketini bölmek için yeni oyunlar tezgahlanmaya çalışmışlardır. Oluşturulmasına çalışıldığı AP-CHP koalisyonu için eğemen sınıfların CHP'ye vermiş olduğu DİSK'i kontrol etme ve sosyalist hareketle işçi sınıfı hareketinin birliğinin önüne geçme görevini CHP uygulamaya çalışırken, koltuklarını kaybetme korkusuna kapılan oportünistler, çığlıklar koparmaktadırlar. Oysa CHP'ye DİSK içerisinde hertürlü olanağı sağlayan oportünizmin sınıf işbirliği siyasetidir. Bugün DİSK içerisindeki olaylar ise pratiğinin bir ürünüdür.

Bu kısaca anlatmaya çalıştığımız iktisadi ve siyasi durum karşısında sınıf bilinçli işçilerin ve sosyalistlerin görevi ne olmalıdır?

Her şeyden önce, sınıf bilinçli işçiler ve sosyalistler şunu iyi bilmelidirler ki; burjuvaziye, oportünizmin işçi sınıfının mücadelesini burjuvazinin kuyruğuna takmasına (sınıf işbirliği siyasetine) karşı başarılı mücadelesi için örgütlü güç gereklidir. Bu örgütlü güçte, hertürlü örgütlenmenin (sendika koperatif, dernek, vb.) ötesinde, işçi sınıfının bilimsel temellere dayanan partisidir.

Marksizm-leninizm ilkeleriyle donanmış proletaryanın bağımsız sınıf siyasetinin yaratıcısı ve yürütücüsü parti olmaksızın, sınıf sendikacılığının yaratılması, işçilerin sendikal birliğinin sağlanması dahi olanaksızdır. İşçi sınıfının partisinin gücüde bizzat sınıfın kendisinden sağlanan desteğe bağlıdır. Sınıfının kendi desteği sağlandığı ve işçi sınıfının bağımsız politikası doğrultusunda kitlelerin mücadele içerisine sokularak yönlendirildiği oranda mücadele başarılı olur. Ve bunun içinde sınıf bilinçli işçilerin, emekçilerin örgütlenerek oluşturacakları bir partinin dışında, kitle örgütlerinin de sınıf mücadelesinde büyük önemi vardır. Ancak kitlelerin bulunduğu bu ekonomik, demokratik örgütlerin yönlendirilmesi iledir ki bir parti gerçek anlamıyla «örgütlerin toplamı »olan bir örgüt haline gelir.

Bunun içindir ki Marksistler her zaman sendikalara, özellikle de işçi sınıfının kitlesel olarak mücadelelerinin güçlenmesi için sendikaların birliğine önem vermişlerdir. Oportünizmin de işçi sınıfının ekonomik mücadelesinin araçları olarak ortaya çıkan sendikaların bu önemini bildiğinden, daima sendikaların birliği yerine, kendi çıkarları ve karekteri gereği sendikaların parçalanmasına çalışmıştır.

Sosyalistlere, sınıf bilinçli işçilere ve emekçilere içinde bulunduğumuz bugünkü koşullarda işçi sınıfının öz örgütü partisini yaratması acil görev olmuştur. Bu görevi yerine getirmek için sınıf mücadelesinde sendikaların öneminin bilinci ile DİSK'in birliğini parçalamaya çalışan her türden burjuva oyunlarına ve oportünizme karşı mücadeleyi birleştirelim. Oportünizm içinde bulunduğu çıkmazdan kurtulmaya çalışırken, yeni kabarış dönemlerine gebe olan kitlelerin anti-faşist, ekonomik-demokratik mücadelelerinin en ön saflarında sınıf bilinçli işçilerin, emekçilerin yerlerini alarak, oportünizmi hayatın pratiğinde mahkum edilmesi uğruna mücadele görev olmuştur. Hiç bir zaman oportünizmin kendiliğinden mahkum olmayacağı gerçeği karşısında sınıf bilinçli işçiler, emekçiler şunu iyi bilmelidirler ki işçi sınıfı hareketinin bir arayış içinde bulunduğu koşullarda Marksist-Leninist ilkelerle donanmış bir partinin öncülüğü sağlanamazsa, oportünizm kitleleri burjuvaziye teslim ederek, başı bozukluğa, yenilgiye sürükleyecek, pasifizm ve yılgınlığa yolaçacaktır.

Hertürden mücadelenin en ön saflarında yer almak için sınıf bilinçli işçiler görev başına!

(Baştarafı 7. Sayfada)

şitli ülkelerinde ve farklı şartlarda daha değişik faşizm yöntemlerinin ortaya çıkacağını unutmak hata olur. Faşist yönetim biçimlerinden bir homojenlik ve tek düzelik aramamak gerekir. Öyle şartlar doğabilir ki, tekelci sermaye, faşist askeri diktatörlük yönetimini tezgahlamakla birlikte parlementoyu feshetmez; onu askeri diktatörlüğün bir kuklası ya da bir paravanası haline getirerek görevine devam etmesine izin verir. Bu durumda parlemento militarist faşist diktatörlüğün kontrolü ve güdümü altındadır. (Türkiye'de olduğu gibi). Diğer taraftan, devlet cihazını ve ordunun büyük ölçüde faşistleştirilmiş olduğu ve parlemento içinde faşist bir hükümetin oluşturulabildiği şartlarda, bu kez militarist güçler bu sivil faşist hükümetin kontrolüne verilir ve ayrıca hükümet özel yetiştirilmiş sivil faşist çeteler (bizdeki komando bozuntuları gibi) vasıtasıyla da işçi sınıfı ve emekçi halk üzerinde faşist terör hareketini yoğunlaştırabilir (günümüzdeki faşist MC hükümeti gibi)

Kısacası, tekelci sermaye, faşizmi, ülkenin mevcut dünya konjuktürü içindeki yerine, uluslararası ilişkilerine, ulusal özelliklerine, tarihi, ekonomik ve politik durumuna göre, bazen açık militarist faşist diktatörlük bazen parlementer (örtülü) faşist diktatörlük ve bazen de bu iki faşist yönetim biçiminin arasında farklı yönetim biçimleri şeklinde uygular.

(Baştarafı 5. Sayfada)

köylülerin temel ittifakı etrafında toparlanan diğer tüm emekçilerin demokratik iktidarı kurulmadan, Kürt halkı ne bağımsızlık, ne de kendi kaderini tayin etme hakkına kavuşamaz. Daha başka bir deyimle söyleyecek olursak: Kürt halkına mevcut iktidarın yıkılmasının kendilerini pek ilgilendirmediğini, onları ancak «anti-sömürgecilik ve anti-feodal» mücadelenin ilgilendirdiğini ve mevcut merkezi devlet yaşadığı halde (ki anti-sömürgecilik ve anti-feodal bir mücadeleyi önermek bundan başka anlama gelmez) Kürt halkının bağımsızlık mücadelesini başarıya ulaştırabileceğini; Kürt halkına salık vermek, Kürt halkına kurtuluşu değil, sonuna kadar ezilen bir ulus olarak yaşamasını salık vermekten başka bir şey değildir. Bilerek veya bilmeyerek, örülen bu ihanet zinciride bu zinciri «sömürgecilik» edebiyatı yaparak örenlerin boynunda, tarihi bir yüz karası olarak takılı kalacaktır. İşçi sınıfı adına, bu görüşü savunanlar, bugünde faşizmin, Kürdistan'da yaratmış olduğu kitle temeline fiilen ortak ve bunun sorumluluğu altındadırlar.

MEVCUT SİYASİ ORTAM VE SINIF BİLİNÇLİ İŞÇİLERİN GÖREVİ

Devrimci hareketin içerisinde bulunduğu durumu, sınıf bilinçli işçilerin, emekçilerin yerine getirmesi gereken acil görevleri doğru olarak tesbit edebilmek için mevcut siyasi ortamı ve eğemen sınıflarının ve de devrimci hareketin içerisinde bulunduğu durumu kısaca incelememiz gerekir.

1950'lerle birlikte Türkiye'ye giren emperyalist sermaye çeşitli yollarla yerli sermaye'yi kendine bağlamıştır. Ekonomik alt yapıda etkinliğini ve gücünü yitiren yerli sermaye siyasi üst yapıda da gücünü yitirmiş süreç içerisinde iktidara genel olarak burjuvazi (Feodal ve yarı feodal unsurlarla ittifak halinde), emperyalizm hakim olmuştur. 12 Marta gelindiğinde emperyalizm girdiği her yerde tekelci karekterini de beraber götürdüğünden, tekelcilik süreci tamamlanmıştır. 12 Martta emperyalizm ve işbirlikçi tekelci sermaye sağlamış olduğu hakimiyeti kesin hakimiyete dönüştürebilmek için iktisadi cebirin yanında iktisat dışı cebride devlet eliyle açık bir şekilde kullanarak diğer sermaye katmanlarını sindirmek, bu katmanları kendine bağımlılığını pekiştirmek ve en önemlisi de işçi sınıfı hareketini ezmek amacıyla; 12 mart faşizmini tezgahlamıştır. Emperyalizm ve işbirlikçi tekelci sermayenin alt yapıda sağlamış olduğu hakimiyeti siyasi üst yapıda da sağladığından, Türkiye'de burjuva partilerinin tümünün artık bu eğemen sınıfların istekleri dışında bir gelişim gösterme olanakları yok olmuştur. 12 martla birlikte sağlanamayan ekonomik ve siyasi istikrarı 1973 seçimlerinden sonra oluşan CHP, MSP koalisyonu da sağlayamamıştır. Eğemen sınıflar bu koalisyonu bozarak içinde bulundukları ekonomik ve politik buhranın yükünü emekçi halkımız üzerine yüklemek ve yükselen işçi sınıfı hareketini bastırabilmek için 1. MC koalisyon hükümetini oluşturmuşlardır. 1. MC ile de istikrar sağlanamayınca eğemen sınıfların isteği doğrultusunda 5 Haziran erken seçimlerine gidilmiştir.

Seçimlerden sonra tek başına bir partinin hükümet olamaması sonucu (hiç bir partinin tek başına hükümet kuramayacağını emeğin birliğinin 7. sayısında belirtmiştik) burjuvazi CHP'nin tek başına kurmak istediği bir azınlık hükümeti girişiminin hevesini, Ecevit parlamento aritmetiğine göre on milletvekili ararken kursağında bırakmıştır. Parlamentoda 229 milletvekiline sahip sağ partilere II. MC'yi kurdurtarak ileride kurdurmayı düşündüğü bir AP-CHP koalisyonu için CHP'ye haddini bildirmişti. Şimdi de burjuvazi AP'ye haddini bildirerek ekonomik ve siyasi istikrarını sağlayacağını düşündüğü bir AP-CHP koalisyonu için türlü vesilelerle kamuoyu yaratmaya çalışmaktadır. Son olarak Demirel'in büyük koalisyon hükümeti umudu yok olmamıştır gibi demeci ile sermayenin düşüncelerini açıklıyordu.

Kurdurulan II.ci MC. hükümeti çarpık kapitalist üretim ilişkilerinin zorunlu sonucu olarak ortaya çıkan ekonomik istikrarsızlığı önlemeye gücü yetmediği gibi istikrarı sağlayabilmek için, aldığı tedbirlerle (zamlar, devalüasyon vb.) çürümekte olan bu yapıyı biraz daha yaşatmaya çalışmaktadır.

Burjuvazi içerisine düştüğü ekonomik bunalımı ataltabilmek için zorunlu olarak zamları yapmıştır. Bununla birlikte alınan diğer tedbirlerle de içerisine düştüğü bu nalımların tedavisini sağlayamamıştır. Ekonomik açığın kapatılması, dış ödemeler açığı, finansman kaynakları vb. gibi sorunlarda çözümlenememiştir. IMF (Uluslararası para fonu) tarafından önerilen Türk lirasının değerinin düşürülmesi önerisi ise MC bakanlarının hertürlü çırpınışına rağmen gerçekleşmiş, Türk lirası % 10 oranında devule edilmiştir. Ancak yüzde 10 devalüasyon İMF tarafından yeterli görülmeyip, ikinci kez paranın değerinin düşürülmesi önerilmiştir. Türk lirasının değeri İMF'nin isteği doğrultusunda kademeli olarak düşürülecektir. Alınan bu tedbirler ne dış ödemeler açığı, ne de yeni finansman kaynaklarının bulunması gibi sorunları çözüm leyemeyecektir. Kısaca ekonomik istikrarı sağlayamayacaktır.

Cephe ortakları arasında ekonomik istikrarı sağlamadaki farklı anlayışlar eğemen sınıfların istekleri ve baskısı sonucu zamlarda birleşmesine rağmen hükümet etmedeki farklı yöntem anlayışları çeşitli şekillerde eskiden olduğu gibi kapalı kapılar arkasında kalmamakta, imzalanan protokolün pratiğe geçirilişinde farklı şeyler savunulup her parti devlet kadrolarına kendi partililerini yerleştirme çabasına girmektedirler. Durum öyle bir noktaya gelmiştir ki her partinin elinde bulunan bakanlık o partinin adamları tarafından doldurulmaktadır. Hükümet ortakları arasındaki birçok çelişki meclis başkanlığı, TRT'ye genel müdür atama vb. gibi durumlarda açık seçik olarak kamu oyuna yansımaktadır. Emekçi halkın sırtına yüklenen zamları hiç bir parti kabullenmemekte, hatta cephe ortakları arasında uyumun sağlanamaması; yapılan zamların kontrolünü dahi imkansiz kılmıştır.

Cephe ortakları arasındaki çelişki derinleşirken CHP'nin parlamento içi ve dışı muhalefeti bir kenara iterek eğemen sınıfların arayışı içerisinde olduğu CHP - AP koalisyonu hesaplarıyla hareket etmektedir.

Bu kısaca özetlediğimiz iktisadi, siyasi durumun içerisinde eğemen sınıflar gerekli istikrarı sağlamaya çalışırken, bir yandan da toplumsal muhalefeti kendi kontrolüne alabilmek için; toplumsal muhalefetin öncülüğünü yapan işçi sınıfını bölmek çabaları içerisindedir. Herşeyden önce burjuvazi şunu iyi bilmektedir ki, işçi sınıfının her türden birliği kendisi için büyük tehlike teşkil etmektedir. İşçi sınıfını güçsüz düşürebilmek için de ilk planda sendikal mücadelesini parçalamaya çalışmıştır. Parçala -böl- yönet politikasına uygun olarak ta; Hak-iş MİSK kurdurulmuş ve Devrimci, sosyalist işçilerin sendikal örgütü DİSK'in birliğini parçalayabilmek için de DİSK içerisinde de CHP aracılığıyla bölünmenin gerçekleşmesi için oyunlar tezgahlanmaktadır. Böylesi bir ortamda oportünizm burjuvazinin bu oyunlarına olanak sağlamıştır.

Bu oyunlara geçmeden kısaca DİSK'in gelişimine bakalım: Türk-İş ve işveren sınıfları arasındaki ayrımı bulmanın imkansız hale geldiği, sendikal mücadelenin işverenlere peşkeş çekildiği dönemde, belirli birikimlerin ürünü olarak; Türk-iş'ten ayrılan maden-iş, basın-iş, lastik-iş, ve bağımsız sendikalardan Gıda-iş, T. Maden-iş, kendi aralarında birleşerek 1967 yılında DİSK'i kurmuşlardır. Çok kısa bir dönem içerisinde, fabrika birimlerinde en ağır baskılara rağmen binlerce işçi çeşitli şekillerde mücadele vererek DİSK bünyesine geçmişlerdir. O dönemde; Derbey, Kavel, Alpagut, Demirdöküm, Sungurlar vb. fabrikalarda işçiler sarı sendikacılığa ve işveren guruplarına karşı kanlı çalışmalara girmişlerdir. İlerici sendikal örgütlenmeyi temsil eden DISK'e katılma mücadelesi günümüzde de fabrika birimlerinde devam etmektedir. En son olarakta Paktaş, Bossa vb. örnekler verilebilir.

Bir yanda işçilerin devrimci mücadelesinin ürünü olarak DİSK hergün biraz daha gelişip güçlenirken, öbür yanda, özellikle son yıllarda DİSK içerisinde çeşitli burjuva ayak oyunlarıyla tepeden inme birçok kişi DİSK temsilciliklerine görevlendirilmiştir. (Uzman sendikacı vs.). Bunun yanısıra Ürün dergisi çevresi DİSK'i kontrolüne alabilmek için DISK içerisindeki savunucuları vasıtasıyla DİSK bünyesinde var olan iş kolundaki sendikalar karşısında bağımsız sendikalar kurdurarak, daha sonra bu sendikalara kongreler yaptırıp DİSK'e katılma kararları ile DİSK'in içerisine alınmaktadırlar. Aynı iş kolundaki kendi kontrolünde bulunmayan sendikaları kendi kontrolündeki sendikaya katılmaya zorlamaktadırlar. Bu anti-demokratik uygulamaya da Gıda-iş karşısında kurdurulan Besin-iş, sosyal-iş karşısında kurduru-

(Devamı 11'nci sayfada)

emeğin birliği

Aylık Siyasi Gazete - Sahibi: E. Sabri İpekçi - Sorumlu Müdür: Hacı Kılıç — Yönetim Yeri : Eski Saray Cad. Saray Pasaj PO/60 Gaziantep — Yazışma Adresi: PK. 192 Beyazıt/İstanbul, İstanbul Dağıtım Şubesi: Çemberlitaş Evkaf Sokak. No: 2/12 Çemberlitaş/İstanbul - Dizgi: Evren Matbaası - Baskı: Ören Basımevi - S. B. Tarihi: 24 Ekim 1977